

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

LV.

Balandis - April 17, 1970 Nr. 29

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APOLLO 13 GRĮŽTA...

Apollo 13 astronautai James A. Lowell, Fred W. Haise ir John L. Swigert, dėl įvykusių erdvėlaivyje sugedimų negalėjo išlipti mėnulyje ir gavo įsakymą grįžti į žemę.

Astronautų kelionę atgal stebi susijaudinęs visas pasaulis, nes jų gyvybės yra dideliame pavojuje.

Laukiama nusileidžiant balandžio 17 d.

ATEITIES MIESTAI LIETUVOJE

Okup. Lietuvoje jau brėžiami planai prasidėjusiam naujam dešimtmeciui (1970-80). Argyvenimas Lietuvoje žymiai pasikeis? Nebūtina, atsako Lietuvos Mokslų akademijos ekonomikos instituto direktorius, prof. K. Meškauskas ("Tiesa", kovo 15). Vis dėlto, tame dešimtmetyje reikės keli bruožai. Viena, tikimasi mažėsimas pramonės plitimo tempams, antra -- dar labiau bus jaučiamas laisvos darbo jėgos trūkumas.

Akademijos pareigūnas teigia, kad pramonės srity numatoma plėsti "tradicines lengvosios ir maisto pramonės šakas, taip pat radiotechniką, radioelektroniką, staklių gamybą". Tikimasi daugiau statyti laivų ir daugiau gaminti žemės ūkio mašinų, augšanti ir chemijos pramonė. Žadama visas žemės ūkio gerybes perdurti Lietuvoje.

Nacionalinės pajamos okup. Lietuvoje pastaruosiu metu augusios, anot Meškausko, "labai audringai", betgi, skaičiuojant vienam gyventojui, Lietuva, palyginus su kitomis Sovietų respublikomis, išėjusi, tų nacionalinių pajamų atžvilgiu, į trečiąją vietą.

Pramonė vystoma miestuose, tačiau ji nevienodai paskirstoma. Todėl vad. urbanizacijos vyksmas, kaip pripažįstama, jau sugniužęs kai kuriuos miestus - miestelius, kaip Vilkių, Šeduvą, Kavarską ir toks pats pavojus gresia ir kitiems mažiems miestams, kaip Širvintoms, Skuodui, Ignalinai ir kt. Šiuo metu Lietuvoje yra 144 miestai ir miestotipo gyvenvietės, tačiau net 77 iš jų turi mažiau kaip po 5,000 gyventojų. Kaip tik jų tarpe ir laukiama tų "aukų".

Natūralus gyventojų prieauglis šių dienų Lietuvoje (dabar jis siekia 0,9 proc.) -- labai nedidelis ir tai kelia rūpesį. Pramonę vystant, tai pagrindinis darbininkų papildymo šaltinis ir... jis aiškiai nepakankamas. Kitas šaltinis -- iš kaimo išlaisvinama dar-

LILIJA ŠUKYTĖ, Violetos rolėje operoje La Traviata, dainavusi kovo 31 ir balandžio 2 d. Metropolitan operoje New York'e.

LILIJA ŠUKYTĖ Metropolitan Operos žvaigždė

Viena iš mėgiamiausių mūsų operų yra G. Verdi La Traviata, kurioje primadonos Violetos rolę š.m. kovo 31-mą ir balandžio 2 dieną puikiai atliko per trumpą laiką spėjusi dainavimo mene aukštai iškilti mums gerai pažįstama Lilija Šukytė.

Jau tiksliai tą programą atvertęs lietuvis juoto malonų kutenanti pasididžiavimo jausmą vaidintojų sąrašas matydamas pirmo vietą lietuvišką pavardę "Violeta -- Lilian Sukis" ir t.t. O keletą dienų prieš tai Met operos žurnale matėme jos nuotrauką su trumpu aprašymu ir pra-

bo jėga -- jau dabar baigiamas išsemti.

Lietuvoje atrasti naftos klodai, tačiau esama nuomonių, kad nors tos naftos kokybė -- nemaža, tačiau atsargos nesandios didelės. Be to, dalis naftos klotų yra po Baltijos jūros dugnu. Prof. Meškausko nuomone, žaliava ateities būsimam reikalinga ir jos ištekliai sudarą "šimtus milijonų tonų". Juos teks eksploatuoti, nors dar neaišku, ar Lietuvos pajūryje būsimos steigiamos naftos verslo. Statant atominės elektrinės Sovietų Sąjungoje lietuviai siūlo tokią elektrinę pastatyti ir Lietuvoje. (ELTA)

EMILIJA ČEKIENĖ

nešimu apie artimiausiu laiku numatomus atlikti jos vaidmenis.

Traviatoje Lilija iškart užburė operos publiką su dideliu meniniu talentu atskleidžiamasce noje visuomenės atstumtos ir pažemintos Violetos tragediją. Tai retenybė, kad viename asmenyje yra įkūnyti visi reikalingi talentai: balsas, vaidyba, graikštumas, laisva laikysena scenoje, grožis ir jaunystė, kurioje ji taip anksti jau yra pasiekusi tokio aukšto meninio lygo. Jos balsas, gestas, mimika, žodis ir muzikinis garsas organiskai susieti su vaidmens sceniniu įkūnimu. Ji tobulai naudoja operos solistės kūrybinės išraiškos priemonėmis. Puikiai išlavinta meninė intucija, aukšta vidinė kultūra.

Lilija Met operoje atsirado tiksliai prieš kečius metus iš tolimos Kanados, kur ją atrado šios pasaulinio garso operos vadovai ir atskleidė į New Yorką, Metropolitan operapradžioje patikėdami tik mažas lyrinio soprano roles ir, kaip matome, per trumpą laiką įvertino, nes ji pasiekė tarptautinio pirmaeilės operos solistės vardo. Atlikusi dviejose pastatymuose Violetos partiją, už poros dienų koncertavo Chicagoje

LF ruoštaime jos rečitalyje.

Grįžusi iš Chicagos po dviejų dienų kartu su mamyte Z. Šukiene išskrido į Europą, kur ji kviečiama pakartoti

pernai su dideliu triumfu vokiečių muzikos kritikų priimtą Mozarto Così Fan Tutte Fiordiligi primadonos vaidmenį Bavarijos valstybinėje operoje. Ten jos laukia daug darbų. Pirmiausia bus filmuojama pernai statyta operatelevizijai. Be to, dainuos Strauss'o operoje Capriccio grovienne vaidmenyje, Mozarto Figaro vestuvėse, Mi caela Carmen operoje ir pakartos pernyktį savo debiuto vaidmenį Fiordiligi.

Iš Europos Lilija grįš į New Yorko Metoperą vėlai rudenį, lapkričio mėnesį, čia dainuos pirmąją Euridice Gluck operoje Orfeo ed Euridice ir tai atlikusi už poros mėnesių vėl išvyks į Europą tęsti savo išpareigojimų. Su protarpiais Europoje nu mato išbūti apie 8 mėnesius.

Į tarptautinį dainos meno pasaulį Lilija atėjo savo jėgomis, ryžtingu darbu ir talentu, be kokių nors garbintojų užnugario, be protekcijų, be apmokamos reporterių reklamos, ką pabrėžė ir vyriausias bei savo reikalavimais pagarsėjęs Met operos valdytojas R. Bing kovo 15 d. New

BRANDTAS AMERIKOJ

VOKIEČIŲ 'INVAZIJA' WASHINGTONE

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praėjusią savaitę Washingtone viešėjo tiek daug Vakarų Vokietijos pareigūnų, kad net galima buvo kalbėti apie jų invaziją. Čia buvo pats kancleris Willy Brandt, kuris kalbėjosi su prezidentu Nixonu. Su Gynybos Sekretoriumi Laird konferavo vokiečių krašto apsaugos ministeris Helmut Schmidt. Be to čia viešėjo finansų iministeris Alex Moeller. Bonnos Valstybės Sekretoriai Bahr ir Dukwitz smulkiai informavo Valstybės Departamentą apie savo pašnekesius su sovietais Maskvoje ir lenkais Varšuvoje. Pagaliau Bonnos Valstybės Sekretorius mokslui Dohnanyi tarėsi su NASA apie vokiečių-anglų-prancūzų dalyvavimą amerikiečių mėnulio tyrinėjimo programoje.

Toks didelis pareigūnų (ir atskirų konferencijų) antplūdis aiškintinas tuo, kad šiuo metu nebuvo jokių didelių problemų, kurias reiktų tuojau išspręsti. Už tat konclerio taktika, jo paties žodžiais, buvo tokia: "Wir wollen das alles auf das Expertenbene schieben, vorher und nachher -- mes norime viską aptarti žinovų plotmėje, prieš ir po (pasimatymo su Nixonu)".

Kad skubiai sprendimų reikalų šiuo metu nėra, kancleris Brandtas demonstravo ir savo išskrido į Texas, kur ap-lankė vokiečių karo raketininkų mokyklą.

Dėl viso Brandtui nesusunku buvo palikti išpu-dį, kad priešingai savo pirmataktūnams, kurie atvykdavo ko nors prašyti, jis į JAV atvyko, tariant su vienu Valstybės departamento pareigūnu, kaip lygiateisis: "He is coming as an equal".

Lygiateisiškumas byloja ir iš Brandto derybų su sovietais. Amerikiečiai tariasi su sovietais, ir jis tą patį daro. Tačiau, kad ką nors pasiektų iš sovietų, Brandtui reikalinga JAV parama. Visų pirma amerikiečių kariuomenės nesumažinimas Vakarų Vokietijoje. Washingtonas yra pa-

Yorke įvykusiame specialiam koncerte savo kalboje pažymėdamas, kad Met opera esmėje nėra jaunų talentų ugdytoja, bet renkanti iš viso pasaulio talentus jau kitų tinkamai paruoštus ir todėl per visą savo egzistavimo laikotarpį pačioje Met operoje iš mažų į tarptautinius iškilo tiksliai keturi talentai: Teresa Stratas (graikė), Justino Diaz, George Shirley ir Lilian Sukis.

(Nukelta į 2 psl.)

žadėjęs to nedaryti iki ateinančių metų vidurio. Šiuo metu didelės senato (50 senatorių) ir viešosios nuomonės dalys yra nusiteikusias už tos kariuomenės sumažinimą. Sprendžiant iš tų nuotaikų, JAV kariuomenė jei ne kitais, tai bent už dviejų metų bus dar daugiau sumažinta ir vokiečiai ... turės padengti dar didesnę dalį jos stovėjimo Vokietijoje išlaidų.

Vokiečiai iš savo pusės aiškina, kad amerikiečių kariuomenė Vokietijoje yra ne tik vokiečių, bet ir pačių JAV saugumo klausimas. Be to, tos kariuomenės buvimas yra svarbus ne tik vokiečiams ir amerikiečiams, bet ir visai Vakarų Europai, kurios vienoks ar kitoks nusistatymas yra lemiamas ir Amerikai. Daug kas priklauso ir nuo pasirinktos strategijos. Jei amerikiečiai nusispręstų į kiekvieną sovietų pasistūmėjimą į priekį atsakyti atominiu atkeršinimu 'retaliation' padėtis būtų kitokia. Dabar vyraujant 'flexible response' strategijai t.y. nusistačius iš pradžių apsieiti be atominių ginklų, jei sovietai jų nevaartotų -- situacija esanti visai skirtinga.

Ko vokiečiai dabar nori yra surasti galimą daugiau bendrų interesų su amerikiečiais. Tik taip 'apsidraudę', jie nori įsileisti į rimtas derybas su sovietais, aiškindamiesi naujas galimybes, bet kartu nenustodami dabartinės naudos. Apie santykius su Rytų Vokietija W. Brandt paaiškino per NBD televizijos programą Meet the Press, kad praktiškai Vakarų Vokietija nori su Rytų Vokietija tokių pat santykių, kokius toji palaiko su ... Prancūzija ir Italija. Kai ma tome tikslas labai kuklus.

Tolimesnis tikslas būtų kariuomenių iš abiejų pusių sumažinimas. New York Times Max Frenkel tačiau abejoja ar jis pasiekiamas. Sovietai turi laikyti didelės igulas Rytų ir Vidurio Europos valstybėse ne tik apsigynimui nuo eventualaus Vakarų puolimo, bet jų paklusnumui išlaikyti. Tai reiškia, kad jie ir, sakykim, amerikiečiams iš Vokietijos pasitraukus, ir toliau laikys savo kariuomenę Centro ir Rytų Europoje. Dėl to neesą jokios prasmės apie tai derėtis.

W. Brandt tikisi, kad padėtis vis dėlto galinti kiek pakisti, nors ne dabar, bet tolimesnėje ateityje. Už tat kol kas tartinis dar galima "auf die expertenebene".

laiškai Dirvai

LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS SAVOSE PARAPIJOSE

Lietuvių imigracija į Ameriką prasidėjo maždaug devynioliktojo šimtmečio antroje pusėje apie 1868 m. Nuo to laiko iki šiandien lietuvių pastangomis ir gausiomis aukomis visoje Amerikoje buvo įsteigta apie 130 lietuviškų parapijų, keliolika mokyklų, vienuolynų, viena kita seneliams prieglauda, įsteigta įvairių organizacijų, išleista nemažai knygų, žurnalų, laikraščių ir t.t. Tas visas kaštavo milijonus dolerių, kuriuos sudėjo ir dar šiandien aukoja sunkiai dirbantieji lietuviai ateiviai. Taip vieninajai aukodami turėjo kilnų tikslą: išlaikyti dvasinę ir tautinę lietuvių kultūrą, kuri ilgai pasiliktytų savųjų tarpe, Nemažiau jiems rūpėjo ir teberūpi apsaugoti lietuvių kalbą, papročius ir pačią lietuviybę. Anais laikais lietuviška mokykla, parapija, bažnyčia, organizacijos kaip tik ir buvo tie didieji lietuviybės išlaikymo centrai ir atramos taškai prieš nutautėjimą. Kokia padėtis šiandien tų įsteigtų parapijų, bažnyčių, mokyklų?

Šiame rašinyje paliesiu tik Chicagoje susidariusią liūdną padėtį. Čia veikia aštuonios lietuvių įsteigtos parapijos. Iš jų šešiose lietuvių kalba yra visai susilpnėjusi, o artimoje ateityje gali ir visai išnykti. Tenka pasidžiaugti, kad dar dviejose parapijose, t.y., Šv. Kryžiaus kur klebonauja kun. Abromaitis ir Cicero -- Šv. Antano parapija, kur klebonu yra kun. Stankevičius, abu gimę ir augę Amerikoje, bet gražiai išauklėti lietuviškoje dvasioje, lietuviybė dar žydi. Bet didžiausioje lietuvių apgyventoje parapijoje Marquette Parke po prel. Paškausko mirties, kaip ir Brighton Parke po prel. Briškos mirties iš naujai paskirti bažnyčių vadovų pastelėjo nepalankūs vėjai lietuviybės išlaikymo atžvilgiu.

Visa eilė nesusipratimų su Lietuvių Bendruomene, su tų komitetu dėl lietuvių kalbos valkams einant prie pirmos Šv. Komunijos, lietuviškų pamaldų, Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse laidojimo tvarkos ir t.t.

Kaip tų lietuvių įkurtų parapijų vadovai elgiasi su įkūrėjais? Pamaldos daugumoje atliekamos anglų kalba. Įsteigtose parapijinėse mokyklose jaunimas visai praranda tautinę sąmonę. Mokykliniai jaunimui nesakomi lietuviškai pamokslai, Rėiginiai dalykai mokomi anglų kalba. Knygos ir maldaknygės leidžiamos anglų kalba. Mokytojai bei kapelionai kalbasi su mokiniais tik angliaiškai. Lietuviškus vardus keičia ir rašo angliaiškai. Išpažintis klausoma tik anglų kalba. Apie Lietuvos reikalus bei vergus, nei žodelio neužsimenama. Kai kuriuos mokyklose net lietuviškos dainos, kad mokiniai ir norėtų neleidžiama dainuoti. Tai visas vyksta vadinamoje Chicago lietuviškoje parapijinėje mokykloje.

Norių keletą žodžių tarti apie Marquette Parko taip neseniai lietuvių pastatytą bažnyčią. Atėjo didžioji šventė -- Velykos. Didysis Ketvirtadienis. Prie bažnyčios durų trys jauni vyrukai dalina lapelis. Rašoma taip -- cituoju:

"Lietuviai Dėmesio! Amerikos didžiausioje Marquette Parko lietuvių parapijoje 1970 metais kovo mėn. 22 d. Biuletenyje

paskelbta: "Didijį Penktadienį ir Didijį Šeštadienį (kovo 27 ir 28 d.) VISOS apeigos ir Šv. Mišios angliškai".

Kada mūsų tauta Lietuvoje bolševikų naikinama, čia laisvoje Amerikoje, mūsų lietuvių parapijoje neleidžiama lietuviams kunigams atlikti apeigų lietuvių kalba mums lietuviams. Mūsų parapijoje ne tik vaikams mokykloje neleidžiama lietuviškų Šv. Mišių, bet jau ir visiems parapijiečiams šiemet neleidžiama Šv. Mišių lietuvių kalba, taip kaip ir kapinėse išniekinami lietuviški papročiai, naudojant žmogų pažeminančias laidojimo priemones. Kai Vatikanas įvedė liturgiją tautinę kalbą ir leido lietuviams naudotis sava lietuvių kalba, atsirado kunigų, kurie ėmėsi nutautinti lietuvių klatingu būdu -- naikinant lietuviškoje parapijoje lietuvišką maldą ne tik jaunimui, bet jau ir visiems parapijiečiams, pamažu, palaipsniui.

Pasipriešinkime visi lietuviai kiekvienas pagal savo savarankišką būdą. Vienas iš efektyviausių šiuo metu būdų būtų -- sumažinti Velykinę auką. Kaip Kristus nugalėjo mirtį, taip ir mes lietuviai nugalėsime prispaudėjus ir Lietuvoje, taip ir čia būdami vieningai lietuviškoje maldoje. Su visa Lietuviškąja Bendruomene! Aleliujai!"

Taip tame atsišaukime rašoma. Daug tiesos pasakyta. Didijį Ketvirtadienį 8 v.v. buvo lietuviškos pamaldos su procesija kurioje dalyvavo devyni kunigai. Visi lietuviai, Sėdžiu ir mastau, kodėl negali būti pamaldos lietuviškai ir sekančiomis dienomis. Juk mes lietuviai šioje parapijoje sudarome daugumą, jai aukojame ir palaikome. Todėl turime teisę ir pareigą prašyti ir net reikauti, kad Dievas būtų garbinamas savąja kalba.

Nemažesnę bėdą Chicago lietuvių turi su prieš 60 metų įsteigtomis Šv. Kazimiero kapinėmis. Kol kapinės administravimas pasauliečiai lietuviai, ten buvo gera ir maloni laidojimo tvarka. Turėjo sutaupe apie 300,000 dol. Kai vieną gražią dieną arkivyskupija sužinojo, kad kapinių administracija turi tiek daug santaupų, tuojau įsakė jas išnešti į jos kasą. Visą laidojimosi tvarką perėmė arkivyskupija. Įvedė naują laidojimo tvarką. Pastatė koplyčią, kurią nuvežamas mirusis ir ten paliekamas. Vėliau visiems išvažiavus darbininkai įsimeta į sunkvežimį ir atvežę prie duobės su kabliais nuleidžia karsą į duobę. Tiesiog buvo bėsis. Artimieji negalėdavo dalyvauti Užvirė nepasitenkinimas. Protestai, piketai prie Marquette Parko parapijos klebonijos, nes klebonas yra tos naujos laidojimo tvarkos valdytojas. Taip pat piketai buvo ir prie arkivyskupijos. Šiam reikalui tvarkyti ir grąžinti į normalią laidojimo tvarką buvo įsteigtas L. B. pasauliečių teisėm apsaugoti Šv. Kazimiero kapinėse komitetas. Kova užtruko apie tris metus ir dalinai laimėta. Kas norės galės laidoti pagal naują tvarką, o kas nenorės, galės laidoti pagal seną tvarką prie sąlygos, kad turės mokėti pusantro karto daugiau. Ar ne keista? Viskas paremta bizniu.

Paminėto komiteto laimėjimas neapsėdė taip pat be klasos. Š.m. kovo 25 d. Kokia tai "Katalikų Federacija" paskelbė Drauge laišką kad jos dėka arkivyskupija labai rimtai atkreipė dėmesį į jos pasiūstą laišką ir leido nuo liepos 1 d. kas nori gali laidoti nauja sena tvarka. Kas tą tariamą Federaciją sudaro -- niekas nežino. Tik buvo kalbama, kad jos pirmininkas Jerome buvo įsijungęs į virš paminėtą komitetą, bet jo veikla buvo visai priešinga lietuvių reikalavimams. Laiškai Lietuviams parašė, kad tą Federaciją, kaip neveiklę reikla palaidoti, tik gaila, kad

nenurodė kaip -- su kranais ar be. Tai vis užkulisinė veikla po priedanga -- Dievo garbei, mūsų naudai.

Tokių ir visa eilė kitokių nesklaidumų ir bereikalingų nesusipratimų pilna dabartinėse Chicago lietuviškose parapijose. Jos išnyks kai šiose kolonijose apsigyvens negrai. Nebus aukų -- nebus ir bažnyčių. Pavyzdžių jau turime daug.

Reikia tik apgailestauti, kad lietuvių įkurtos parapijos palaipsniui nustoja tarnauti lietuvių

J. Jurevičius
Chicago

'Ar iš tikrųjų per daug' pareina nuo 'žiūrint kaip'

1970 kovo 18 Dirvos vedamajame "Ar iš tikrųjų per daug?" (d) džiaugiamasi svetimausių kalbėtojų iškilmingom progom daromais pareiškimais, kuriuose pabrėžiamas geras lietuvių susiklausymas bei organizuotumas, kurio mes patys dažnai nepastebime. Toliau šiame straipsnyje teigiama, kad iš tikrųjų niekad neturėjome organizacijų per daug. Priešingai, jeigu įsijungtų dar neįsijungę, jų (organizacijų) galėtų būti ir daugiau. Šioms mintims paremti cituojama ankstyvųjų išėjusių lietuvių didelis organizuotumas, jų nuopelnai dėl lietuviškų parapijų, mokyklų, laikraščių, knygų ir kt.

Sutinku, kad ankstyvesniosios išėjusių uolus parapijų steigimas daug prisidėjo prie jų lietuviškumo išlaikymo, bent pradžioje. Dabartiniu metu, deja, daugelis iš jų yra nutautėję. Kalti, iš dalies dėl to vėliau atvykusieji, kurie nesugebėjo, ar nenorėjo įsijungti į senųjų ateivių organizacijas, bet, lyg pasiklausę (d) patarimo, steigė be atvangos naujas. Šių naujų klubų draugijų steigimo įkarštyje prieš dvidešimt metų JAV-se buvo net ignoruojamas Lietuvių Bendruomenės įsikūrimas šiame krašte, kai kurių politikuojančių vis tvirtinant, kad tas pakenks jau egzistuojančių draugijų-organizacijų veiklai. Tiesa, LB steigimas, tai dar nebuvo vienos organizacijos įkūrimas, o tik noras suburti visus lietuvius -- organizuotus ir organizacijoms nepriklausančius po vienu stogu. Subūrimas po bendruomeniniu stogu nei tuomet, nei šiandien nereiškia įsisteigusių organizacijų naikinimą, joms "karsto dienos" belaukiant. Po vieno stogu subūrimas taip pat nereiškia nei vertimą visų lietuvių vienodai veikti bei galvoti. Anaipol nei, Susitelkimas po bendruomeniniu stogu buvo ir yra būtina reikalingas didesnių darbų organizavimui, juos atliekant per organizuotus ir organizacijoms nepriklausančius lietuvius. Bendruomeninėje struktūroje dirbant yra daug lengviau išvengti bereikalingo jėgų eikvojimo paraleliniuose darbuose ir svarbiausia -- išvengti vieny lietuvių "veikimo" prieš kitus.

Taigi, minėto Dirvos vedamojo teigimas, kad: "Kada visuotinu susitarimu iškilis reikalas išpareigoti didesniems darbams, organizacijoms priklausanti žmogaus nebereikės ieškoti kitur, nes jį atves jo draugijos, ar klubo vadovybė...", manęs neįtikina, nes:

1. Klubų-draugijų įtaroje be koordinacinės jungties neįmanoma "visuotinu susitarimu" susitarti dėl didžiųjų darbų. Patirtis rodo, ir straipsnyje pripažįstama, kad jau dabar nebėra gero tarporganizacinio bendradarbiavimo, nes dalis tų or-

ganizacijų savo egzistenciją stato sau kaip galutiną tikslą, o ne priemonę bendriesiems išėjusių tikslams atsiekti.

2. JAV-se tarp daugelio lietuviškų organizacijų trūksta net paprasčiausios komunikacijos, ką jau kalbėti apie koordinuotą tarporganizacinę veiklą.

3. Lietuvių Bendruomenės dalies tų smulkesnių organizacijų JAV-se yra ignoruojama.

4. Ir anksčiau atvykusieji pajuto, kad vien organizacijų gausumo neužtenka, tad pradėjo jų darbą koordinuoti, steigdami pav. Katalikų Susivienijimo Federaciją, ALT'ą ir kt.

5. LB įsteigimas laisvajam pasaulyje yra pats didžiausias pasaulyje yra pats didžiausias užsimojimas sujungti visus išėjusių lietuvių ir koordinuoti didžiuosius jų darbus, kurių atlikti nepajėgia nei viena mažesnė organizacija.

6. LB yra vienintelė vieta, kur darban gali įsijungti ir organizacijoms nepriklausantis lietuvis ir drauge dirbti su kitais.

Šių faktų akivaizdoje negaliu sutikti su (d) teigimu, kad juo daugiau organizacijų, tuo daugiau naudos lietuviškam reikalui. Tačiau nuoširdžiai pritarriu statomai sąlygai, kad bendrame darbe organizacijos turi sugebėti sklandžiai tarpusavyje bendradarbiauti ir savo veiklą koordinuoti. Man tik sunku patikėti, kad vien tik organizacijų gausumas išgelbės mus lemiamą valandą. Kažin ar sugebėsime ir ar atpažinsime tą balsą, šaukiantį jungtis prie didžiųjų darbų, kai patirtis rodo, kad nei autoriteto nei tarporganizacinės tvarkos dažnas nenorime pripažinti. Mano kuklia nuomone, panašių darbų jau ir šiandien daug, kurių nei paskiros lietuvių organizacijos, nei LB valdybos pačios vienos atlikti negali. Organizuoja LB tad ir prašo visų lietuvių talkos šioms uždaviniais atlikti.

Antanas Butkus
Cleveland

REZISTENCIJA

R. SPALIS

Kaina \$6.00

LILIJ ŠUKYTĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Stebint Lilijai likimo skirtą tokią sėkmingą ir malonų karjeros gyvenimo kelią pravartu susipažinti, kad ne visuomet jai buvo likimas toks palankus ir geras, kad ne vien rožėmis, bet ir dygliais jai kelią pabarstė, per kuriuos eidama ji tačiau nesuklupo.

Lietuvoje gimusi, dar beveik nepažinusi, neteko savo tėvelio, kurį žiauri mirtis išplėšė pačiu kritiškiausiu laiku. O kas nežino našlaitės dalios ypač karo metu. Žinoma, didžioji nelaimės dalis teko nešti jos mamytei, bet ne mažai ir jai mažametei netekus šeimos pagrindo, maitintojo ir užuovėjos nuo gyvenimo audrų pasislėpti. Ir taip likimo blaškoma kartu su visais tautiečiais pasitraukė nuo Lietuvos okupanto į vakarus ir paūgėjusi dirbo visomis jėgomis siekdama geresnio rytojaus.

Baigusi Kanadoje muzikos konservatoriją, uže kalbas ir lituanistinę mokyklą, kaip minėjau, buvo pakviesta į Met Operą ir pirmą kartą atvykusi į New Yorką sužinojo, jog tą vakarą yra tamsus New Yorkas ir viešbutyje į skirtą kambarį 14 aukšte buvo tamsoje laiptais vedama. Ta kelionė jai metais pavirto, kurios niekada neužmirš. O juk prisimename, kaip tragiškai mes patys newyorkiečiai tą pergyvenome kurie nebuvome dar namo sugrižę, o ką bekalbėti apie naujai atvykusį ir miestą nepažįstantį.

Dar jaunam Met dainininkui yra svarbu ir malonu gauti pirmąją rolę ir praeitų metų rudenį Lilijai buvo vėl skirta nauja Haensel und Gretel operoje titularinė Gretutės rolė, bet prasidėjus ir užsitiesęs Metropolitan operos streikui šis pastatymas nebeįvyko. Pavėluotai pradėtas operos sezonas neturėjo laiko ruošti naujiems pastatymams ir kartojo tik buvusius.

Tačiau Lilija streiko laiką išnaudojo pasiruošimui savo rečitalio, kuris turėjo įvykti kovo pradžioje Chicagoje, bet ir vėl nemaloni įvyko staigmena. Susirgo flu ir turėjo mėnesiui atidėti tą koncertą ir kitą turėjusį įvykti Kanadoj visai atsakyti. Tuo laiku taip gi nustojo vienos rolės Met.

Po tų visų netikėtumų bei pergyvenimų visi darbai atsilojo, kuriuos jai teko įgyvendinti vieną po kito kas antrą dieną, iš kurių paskutinis buvo koncertas Chicagoje, bet ir vėl bėda, sustreikavo lėktuvas ir jai kėlė didelį rūpestį, kaip Chicago pasiekti. O taip pat už dviejų dienų turėjo skristi į Europą ir čia kėlė rūpestį lėktuvo gavimas, nes sekanti sekmadienį, buvo kviesta ten jau dainuoti. Nenuostabu todėl, kad po koncerto Chicagoje ilgą laiką nevalgiusi tą vakarą negalėjo ilgiau pasilikti ir pabendrauti su svečiais, turėjo viešbučio restorane pirma gerai pavalgyti, nes, kol ji

po koncerto persirengė ir į priėmimą atėjo maišto ant stalų nebuvo jau likę.

Reikia paminėti, kad ir čia muzikos kritikai JAV laikraščiuose jos koncertą puikiai įvertino, o "Chicago Today" meno kritikas Kenneth Sanson pabrėžė, kad jos balsas panašiai skambėjo, kaip Joan Sutherland prieš šešerius metus, tačiau kai kur ją net pralenkdamas. Sprendžiant iš jos pasirodymo, ji yra iškilusi ir dar toliau kylanti savo karjeroje. Ir kiti Chicagos laikraščių muzikos kritikai jai negailėjo gražiausių žodžių.

Baigiant noriu priminti, jog ne kartą man teko girdėti lietuvių klausytojų pageidavimus jos koncertuose operos arijų, kurių ji į savo programą neįtraukia, o pasirenka sunkią klasiikinę, aukšto lygio muziką nors tuo gal ir praranda dalį publikos simpatijų. Bet, jei ji pasirinktų mišrią programą iš įvairių daugelio kūrinių nuotrupų, tai muzikos kritikai visai nevertintų.

PAGALVOK...

• Džiaugsmas yra sveikata, gi atvirksčiai, melancholija -- liga.

• Vaikystė yra lyg veidrodys, kuriame atsispindi vėlyvesniojo gyvenimo paveikslas.

• Geriausi žmonijos vartojami vaistai yra žodžiai.

• Jei negalvoji, kad moteris yra kaip sprogtamoji medžiaga -- pabandyk ją sulaikyti.

• Motors vairuojamas automobilis įstrigo vidury gatvės ir judėjimas buvo sustabdytas ištiesus blokus. Šviesa keitėsi į geltoną, raudoną ir vėl į žalią.

• Kas atsitiko, ponias? -- paklausė policininkas "Ar jums nepatinka mūsų spalvos?"

• Vieni žodžiai yra kaip saulės spinduliai, o kiti -- kaip gyvatės įkandimas. Ir jei žiaurūs žodžiai duria skaudžiai, taip malonūs -- švelniai.

• Yra nemaža žmonių, kuriems beveik viskas pasaulyje negerai... O nedaug tokių, kurie prisipažįsta, kad kažkas su jais blogai.

Paruošė V.Š.

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOZIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

TAUTOS DIDYBĖ IR GARBĖ

Nūdien stebdami pasaulio politinio ir ekonominio gyvenimo vyksmus, matome kaip mindamos tarptautinės sutartys ir žmoniškumo idėjos.

XX amžiaus civilizacija pasiekė negirdėtą aukštumą. Su pasididžiumu ir pasitenkinimu šiais laikais žmogus žiūri į savo nuveiktuosius darbus. Genialūs tyrinėtojai ir išradėjai, gabūs įmonių savininkai ir apskrūs didžiosios pramonės organizatoriai atlieka nepaprastus žygius. Atrodo, kad šių dienų technikai beveik nieko nėra negalimo. Ji pakeitė žemės rutulio veidą ir pasakiškai padidino produktingumą. Bet šalia milžiniškos gamybos atsirado godumas, ištaigingumas, tautų vergimas ir autoritetų negerbimas.

Tokia yra vyraujanti dabartinių laikų nuotaika, kuri vienur stipriau, kitur silpniau jaučiama. Kilnieji žmogaus idealai pamirštami ir žingsnis po žingsnio smunkama ir artėjama į nesustabdomą politinių ūkanų nakty.

Gyvendami svetur savo idealizmo ramstį pasirinkom tautą, ryžtames jai aukoti visą entuziazmą, visas jėgas, nes tautos gerovėje sutelpa ir paskiro žmogaus gerovė bei jos buities prasmė.

"Tautos džiaugsmas yra mūsų džiaugsmas, jos liūdesiai -- mūsų liūdesiai, sako Yves de la Briere. Tautos didybė ir jos galybė sukelia giliausių mūsų būtybės gelmių entuziazmą".

"Kas jai graso, kas ją žaloja ir įžeidžia, tą užgauna mūsų akies lėliukę ir paliečia intymiausias mūsų širdies gilumas. Jokia žemiška auka neatrodo per didelė, kai eina kalba apie tėvynės teises ir jos meilę. Mes čia matome vieną aukščiausių ir kilniausių sielos žmogaus gyvenimo aistrų".

Tai kilnioji tautos meilės aistra, apie kurią kalba minėtas filosofas yra siekimas ir globojimas savo asmenų vertinimo, kurio šaknis glūdi tautoje. Negalima įsivaizduoti tokio išskirto žmogaus, kuris neturėtų paveldėtų savo tautos ypatybių. Ir tik ten ji gali tarpti, kur jos igimtieji tautiniai ypatumai randa atitinkamas sąlygas savo tautoje. Taigi ryšio nutraukimas su tauta būtų žygis prieš savo paties prigimtį.

Žmogus pasaulin atsineša palinkimą gėrio.

Beieškant gėrio konkrečiau pavidalo, būtinai apsisotoma ties savo tauta, nes patsai žmogaus instinktas sako, kad tauta yra tas šaltinis, kuris ji apdovanoja praeities turtais, ir kur jis gali palikti savuosius laimėjimus, tą šaltinį praturtindamas. Taip kuriam tautos menas, literatūra, taip gimsta politiniai laimėjimai. Todėl kiekvieno lietuvių pareiga rūpintis, kad tauta žengtų didybės keliais ir kad niekas to žengimo jai netrukdytų.

Žmogus nutraukęs ryšį su savo tauta, su jos tradicijomis, yra tarsi benamis, kuris savo tarpimui neberanda tinkamų sąlygų. Jis yra išrautas iš tos žemės, kurioje gali rasti sau tinkamo maisto. Su tokio savęs išrovimu iš tautos seka ir jo sielos nusikurdimas, nes jis nebeturį po savo kojomis tvirtos atramos.

Pagarbą turim atiduoti brangindami tautos palikimą, istoriją, didžiuosius praeities žmonių ir dabartinių tautos veikėjus. Tautos veikėjų gerbimas yra žingsnis į tautos kultūrą, per kurį vyksta mūsų asmenybės stiprinimas ir Lietuvos vadavimas.

Tarnavimas tautai reiškiasi aktyviu darbu, ginant ją nuo žalingų įtakų, didinant jos fizines ir moralines jėgas, apsaugant gyvenusių kartų sukurtus kultūros turis. Vadinasi, tarnavimas tautai gali būti įvairus, bet tikslas tegali būti vienas -- tautos didybė ir garbė.

J. Miškinis

• **Lietuvių Rašytojų Draugijos** Jury Komisija 1969 m. grožinės literatūros reikalams vertinti sudaryta Kalifornijoje. Į ją įeina Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis, Alfonsas Gričius, Juozas Tininis, Pranas Visvydas. Leidyklos prašomos tuojau siųsti savo išleistų grožinės literatūros knygų po 5 egzempliorius šiuo adresu: LRU Jury Komisija, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

RUDOJO MALŪNININKO 'VEIKLA' JAV LB CENTRO VALDYBOJE

A. ŽIEDAS

Atrodo kaip dangus, taip ir pragaras tautoms ir žmonėms skiria savo globėjus. Pragariškasis lietuviškųjų niekdarių globėjas ir įkvėpėjas, be abejo, yra klampiausiojų Lietuvos pelkių gyvenimojais kipšelis, vardu Pinčiukas. Taigi šitas Pinčiukas karts nuo karto pragaro siero dūmų paleidžia ir mūsų visuomenėje. Žinoma, nelabai dviasia negali veikti istorinėje tikrovėje netarpiškai. Ji veikia tarpiškai, per savo agentus, tokius, kaip sakykime, rudasis malūnininkas...

Toks rudasis malūnininkas atsirado ir JAV LB Centro Valdyboje, nes tokias išdaigas, kokias ten išdarinėja tas malūnininkas, tegali išdarinėti tik žmogus arba "drūčiai trenktas", arba susidėjęs su Pinčiuku ir jo įkvėptas arba abejaip palenktas niekdarybėms, bet ne normalus žmogus...

Šitaip nusišypsoję visai tai ir galėtumėm baigti, jeigu tačiau tai nebūtų labai rimtas reikalas.

Nesgi: jeigu mums ką nors reiškia žmogaus, piliečio, bendruomenės ar kokio kitokio socialinio junginio nario konstitucinės teisės ir laisvės, pagarba žmogui, teisingumas ir teisėtumas ir reprezentatyvinių teisių ir laisvių vykdymas, tai privalu žinoti ir to vykdymo tvarką ypač tiems, kurie turi mandatą arba jo siekia vadovauti reprezentatyvine tvarka, dorovingumu, teisingumu ir teise besitvarkančiam socialiniam junginiui, kokiu yra ir Lietuvių Bendruomenė. Aišku, bet koks pažeidimas ir laužymas šitų principų, siekiant bendruomenėje sau, savo asmeniniams ar partiniams draugams kokių prerogatyvų, neteisingu keliu reprezentatyviniuose organuose yra negarbingi, neverti lietuvių vardo ir bendruomenės nario garbės veiksmai, yra piktinantys ir įžeidžiantys savo tautiečius ir visą bendruomenę.

Kaip žinome, visų reprezentatyvinių socialinių junginių valdžios galių yra padalintos tarp įstatymdavystės, vykdymo ir teismo institucijų. Jų kompetencija žinotina ne tik jau sociologams ir valstybinės teisės mokovams, bet ir kiekvienam inteligentui ir net eiliniam piliečiui, besinaudojančiam reprezentatyvinės Respublikos gėriais. Iliu-

tracijai šitų galių paimkime JAV Kongreso ir Aukščiausiojo Teismo santykius: Kongresas leidžia ir gali pakeisti įstatymus ir net siekti konstitucijos pakeitimo, bet jis negali pakeisti Aukščiausiojo Teismo sprendimų ir aiškinimus, kaip ir šis Teismas negali kištis į įstatymų leidimo sritį.

Amerikos Lietuvių Bendruomenėje LB Centro Valdyba analogiškai reprezentuoja vykdomąją valdžią. LB Taryba -- įstatymus leidžiančiąją, o Garbės Teismas -- teismo. Taigi LB Taryba, nors ir "aukščiausia institucija", nėra apeliacinė institucija Garbės Teismo sprendimams. Tokia institucija tegalėtų būti tik Aukščiausias Pasaulio Lietuvių Garbės Teismas. Tokio giesant, JAV LB Garbės Teismo sprendimai yra beapelaciniai ir vykdytini bona fide, nes Bendruomenė neturi egzekutyvinių-policinių organų, kurie Pinčiuko apsėstusius paimtų už apykaklės ir išmestų už durų arba padėtų į šaltį.

Tačiau šitie visidalykai nesuprantami rudajam malūnininkui. Nes kai jau Pinčiukas ką apsidė, tai jokie moraliniai ir teisiniai kodeksai, jokia teisės filosofija nebetenka jokios reikšmės. Bet tiems mūsų, kurie Lietuvos laisvės kovą remiame moralės, teisingumo ir teisės principais ir reikalaujame savo tautai teisingumo ir teisėtumo, negalime leisti savo tarpe tokiu teisėtumo paneigimu kompromituoti šitokias lietuvių išsivijos ir visos tautos pasitangas. Nes kaipgi mes galėtumėm reikalauti teisingumo ir teisėtumo, patys tuos principus paneigę?

Tai yra viena, atrodo, labai svarbi ir įsidėmėtina išvada.

Antra. Neteisingi ir neteisėti, taigi, nusikaltimai veiksmai, įvykdyti ryškesnių duotosios visuomeninės ar politinės grupės atstovų, daro gėdą ne tik jų autoriams, bet sukelia nepasitikėjimą ir visa grupę ir ją kompromituoja.

Išsivijos sąlygos yra politinių grupių bandomasis laukas. Čia atviriausiai pasirodo jų moralinis ir politinio kultūringumo lygis. Ir nors valstybinio darbo jos čia neturi, bet vis tiek lai-

ko valstybingumo egzaminą, nes valstybingumas yra dorovinio mitymo, taigi, teisingumo, teisės ir teisėtumo išraiška.

Dabar įsivaizduokite kraštą, valdomą politinės grupės, kurioje dominuoti tokie, nebojančys šitų principų rudieji malūnininkai, ir tai sąlygose, kuriose, be ambicijų patenkinimo, atsirastų dar ir materialiniai interesai... Arba įsivaizduokite tokį rudąjį malūnininką ministeriu pirmininku arba nors ir ministeriu... Argi taip valdomam krašte nesusikauptų gal net daugiau skriaudos pajautimo, negu net dėl svetimo pavergėjo? Ir argi iš taip valdomo krašto nereikėtų vėl bėgti, lyg nuo maro, kad nieko negirdėtum ir nežinotum, nes tai būtų perskaudu?...

Taigi: ar nevertėtų pergaltvoti ir reviduoti išsivijos tarppasaulėžiūrinius ir tarpgrupinius santykius, pagrindžiant juos džentelmeniškumu, garbingumu ir tarpusavio pasitikėjimu, pašalinant pragaro siero dūmus, kurie nuodijo ir nuodija visuomeninį ir politinį orą? Tai būtų ne vien jau, sakykime, koks tautinis, bet ir asmeninės ir grupinės garbės reikalas. Ar gal čia jokia filosofija nieko negali padėti, nes toks jau dialektinis priežastingumas, kad Dievas savo, žmogus savo, Pinčiukas savo ir rudasis malūnininkas savo?...

KOVOJA SU
ALKOHOLIZMU

Žemės ūkio akademijos bendradarbis V. Dovydaitis "Tiesoje" nurodo papročius Kėdainių rajono kolūkiuose: esanti mada degtine vaisinti atvykusius svečius ir atskaitinį susirinkimą ir vaišinami ypač tie, kurių talkos laukiama sodybiniame sklype... vaiduokliškai važiuoja į tėviškę aplankyti artimųjų ir... veža po kelis butelius degtinės, "kad tėvai galėtų prisiprašyti pagalbą, nuimant sodybinių sklypų derlių..." "Okas darosi --- dejuojama --- kai susirenka kaimynai pagerbti mirusiojo! Be alkoholinių gėrimų neapsieinama ir palydint į kapines, ir sugrįžus iš jų..."

Jis siūlęs sumažinti ar visai sustabdyti stipriųjų alkoholinių gėrimų gamybą ir įvesti jų pakaitalus, pakelti degtinei kainas, be to, už girtuokliavimą viešose vietose, ypač darbo metu, bausti didesnėmis pinigėmis bandomis."

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Amerikiečių jaunime šiandien populiarius posakis "Tell it like it is". Nepažodžiui išvertus, tai maždaug "sakyk tiesą". Tiesą be pagražinimų, išraitymų, nuslėpimų -- tik paprastą, nuogą tiesą.

O ši tiesa labai paprasta -- rašančio jaunimo yra. Tik reikia žinoti kur jo ieškoti.

Ir atidžiau pasizvalgus, kaip minėta, rašančiųjų yra. Ir šis rašantis jaunimas, kaip ir vyresnioji karta, reikalingai ar bereikalingai randasi įvairiose ideologinėse grupėse.

Pagrindinių šių grupių, ačiū Dievui, daug nėra. Skautai rašo -- pradedant Skautų Aidu ir baigiant Mūsų Vytimi. Santaros, ar jai artimo žmonės rašo Metmenyse ir Akiračiuose. Ateitininkai -- ateitininkai rašo daugiausia už visus -- pradedant kuopų laikraščiais ir baigiant pačia Ateitimi. Dirvai artimi neolituanai, deja, kol kas pasitenkina tik viliojančiomis orkestro melodijomis. Bet tai, žinoma, ne mano kompetencija diskutuoti.

Pavarčius šią spaudą, iš grynai jaunatviško entuziazmo, geriausią išpūdį duoda ateitininkų rašantieji. (Ir pavarčius lietuvių literatūros puslapius, šis faktas pasikartoja ne kartą).

Bet... užvertus šios jaunimo spaudos puslapius vėl lieka ta tuštuma. Nes tų autorių vardai ir pavardės, su labai retomis išimtimis, užtinkami mūsų šalyje spaudoje.

Sekantį kartą: Visi lietuviai pensininkai.

GAL LEIS LANKYTIS
KAUNE

Vilniuje paskelbta, kad Kaunas "tampa tarptautinio turizmo miestu. Numatoma, kad vien šiemet jame apsilankys šimtai užsienio šalių delegacijų ir turistinių grupių". Janina Narkevičiūtė išrinkta vad. "Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos" Kauno skyriaus pirmininke.

Žinia reikštų, kad užsienio turistai galės lankytis ir Kaune, ne tik Vilniuje.

• Prof. J. Brėdikis Kauno klinikinėje ligoninėje įvykdė sudėtingą širdies operaciją, 5 cm ilgio adatai patekus į ligonės V. Parišauskienės širdį. Tai buvo antiras, sėkmingas, tokios rūšies atvejis Kauno gydytojų tarpe.

— SAVE AT
Mutual Federal
Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

Paid and
Compounded
Quarterly6%
PER ANNUMON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY5%
PER ANNUMREGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

PER ANKSTI PADĖJO KELEIVIO LAZDĄ

Mūsų poetas ir rašytojas Juozas Krūminas, bėgantis iš tėvynės nuo raudonųjų barbarų, skundėsi: "Mes kaip skruzdėlės ėjom ir ėjom, ir mus traukė karo mašinų ratai". Tai vaizdinga teisybė. Daug lietuvių žuvo keliuose, ugnies tvane liepsnojančiame Drezdene ir kitų Vokietijos miestų griuvėsiuose.

Išsiblaškėme svečiose šalyse kaip skruzdėlės ir pradėjome iš naujo kurti likimo apkandžio tą gyvenimą. Daugeliui pavyko ir išaugo nauji lietuviški skruzdynai.

Tačiau po ketvirčio šimtmečio mūsų gretos pradėjo sparčiai retėti. Užtenka tik pažvelgti į laikraščių puslapiuose užuojautas, paskaityti mirusiems parašytus nekrologus ir tenka susimąstyti. Daug draugų ir pažįstamų iškeliauja anapus ribos.

Lietuvoje buvo sakoma, kad nuo mirties ir po puodo šuke nepasi-

K. ŪKANA

slėpsi. Jei žmogui Apvaizdos sprendimas ištartas, tai jo niekas negali pakeisti ar atitolinti.

1970 m. kovo 26 d., anksti rytą Leonas Vitėnas išskubėjo į darbą. Vakare skubėjo namo, nes čia pat Velykos, ilgas poilsio savaitgalis, tai reikia tinkamai pasiruošus sutikti Priskelimo šventę ir pavasarį. Deja, likimo buvo lemta kitaip. Autobuse Leoną suspaudė baisūs skausmai. Pažįstamas bendrakeleivis išvedė jį iš autobuso, neleido nukristi ant šaligatvio ir ligonis susmuko jo glėbyje. Atsirado daugiau žmonių ir bandė daryti dirbtiną kvėpavimą. Ligonis lyg ir sujudėjo ir nurimo. Iškviestas ambulansas Leoną nuvežė į ligoninę.

Pro šalį važiuavo žmona ir dukra į krautuvę,

bet į stovinėjančių žmonių būrelį nekreipė dėmesio, net nepagalvojo, kad šaligatvyje merdį jų mylimas žmogus -- vyras ir tėvas. O taip netoli buvo namai. Dažnai gyvenimas pasityčioja iš žmogaus.

Jau temo. Staiga telefonas. Aldona verkdamas praneša, kad mirė jos tėvelis. Nejaugli! Skubame pas nelaimės ištiktus kaimynus, nes jų namelis trečias nuo mūsų.

Skubiai važiuojame į ligoninę. Ramiai guli Leonas pridengtas su balta paklode ir visai nejaucia kad atskubėjome jo ieškoti.

Nuo pat vaikystės dienų Leoną pažinojau, nes mūsų gimtuosius Rakėnų ir Rainių kaimus teskyrė tik keturi kilometrai. Arčiau velionių pažinau Zarasų progimnazijoje.

Leonas Vitėnas gimė 1914 m. Rainių kaime, Salako vals., Zarasų apskr. ir augo skaitlingoje šeimoje: šeši broliai ir dvi seserys. Tėvas buvo apskrus, gražiai tvarkė savo valakinį ūkį ir vaikus leido į mokslą.

Leonas baigęs Zarasų progimnaziją buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Sėkmingai baigęs mokamąją kuopą ir atlikęs būtiną tarnybą, pasiliko liktiniu puskarininkiu. Vėliau kariuomenės gretas paliko ir buvo priimtas į pasienio policiją. Reikėjo saugoti tėvynės sienas nuo priešų, nes už ežerėlio lenkai tykojo paglemžti tėvų sodybą.

Velionis greit kilo tarnyboje, nes buvopaklusnūs, drausmingas ir jam pavestas pareigas sąžiningai atlikdavo. Jis greit į save atkreipė viršininkų dėmesį ir iš rajono buvo perkeltas į baro viršininko, Miko Kazlausko įstaigą raštvedžiu. O anam baro viršininkui ne bet kas galėjo įtikti. Vėliau Leonas buvo perkeltas į viešąją policiją, kur ištarnavo iki pirmojo bolševikmečio.

Rusams okupavus Lietuvą, jis tuojuo buvo atleistas iš tarnybos ir apsigyveno tėvų ūkyje. Retkarčiais susitikdavome Gubavos mokykloje ir atsargiai persimesdavome vienu kitu sakiniu, nes vietinių komjaunuolių buvome sekami ir labai dabojami.

1941 m. ankstyvą birželio rytą L. Vitėnas vežė į pieninę pieną. Prie Gubavos mokyklos, enkavedistų saugoma, vežime sėdėjo mokyti. S. Rūkienė. Jis greitai sumojo kas čia darosi, apsukęs arkli skubiai grįžo namo ir tėvui pasakęs sudie, dingo paežerės meldynuose. Po pusvalandžio žmonių medžiotojai atvažiuo suimti "liaudies priešą", bet Leonas jau buvo tamsojojo giriojo.

Dar nenutilo tėvynės sodybose aimanos ir nenuėdžiavo nuskriaustųjų ašaros, kai 1941 m. birželio 22 d., iš Kauno radijofono pasigirdo Lietuvos Himno garsai. Išlindęs iš savo slaptojo urvelio, pirmąjį susitikau Leoną, tik jau ne bai-

liai besidairanti, bet su šautuvu ant peties, pastojanti bėgantiems priešams kelią.

Ir vėl Leonas įsijungė į tėvynės gynėjų gretas ir aktyviai dalyvavo 1941 m. sukilime. Lietuvai apsisivalius nuo raudonųjų grįžo policijos tarnybon. Dirbo Antazavės ir Rimšės policijos nuovadose, o vėliau buvo Dūksto apsaugos policijos būrio vadu.

1944 m. vasarą, artinantis bolševikams prie Lietuvos, Leonas paliko tėviškę ir su zarasiškių pabėgėlių kolona atsidūrė Žemaitijoje. Čia vėl įstojo į organizuojamus apsaugos dalinius. Pradžioje dirbo pirmojo pulko štabe Plinkšiuose, vėliau -- Rinktinės štabe Telšiuose.

Ventos bare prasidėjus rusų ofenzyvai, štabas pasitraukė į Kretingą ir čia nesustojęs išvyko Vokietijon. Leonas pateko į Lenkiją apkašų kasti. Rusams veržiantis pirmyn, jis atsidūrė Dancigo apsu-pime, iš kurio išspruko ir laimingai pasiekė Daniją.

Karui pasibaigus ir vėl mes abu Wentorfo ir Špakenbergo D.P. stovyklose. Leonas ir čia be darbo nesėdėjo, bet buvo paskirtas Schleswig - Holšteino apygardos lietuvių mokyklų inspekcijos raštvedžiu.

Nesimatant kelių į tėvynę, 1947 m. Leonas išvyko į Angliją. Ten du metus dirbo žemės ūkyje, vėliau persikėlė į Bradfordą ir dirbo tekstilės fabrikuose. Anglijoje susitiko likimo draugę Stefaniją Benetytę ir 1950 m. sukūrė lietuvišką šeimą. Turėjo nusipirkti butą ir augino dukrelę Aldoną.

Antrajame bolševikmetyje graži Vitėnų šeimos sodyba buvo sudeginta ir sulyginta su žeme. Tėvas su dviem jausniausiais vaikais buvo ištremtas į Sibirą ir Molo-tove mirė badu. Jo mirtis tuo tragiškesnė, kad gelbėdamas vaikus, jiems atiduodavo savo maisto davinį. Sūnų ir dukrelę nuo mirties išgelbėjo, bet savo kaulus paliko Sibire.

Kiti šeimos nariai išsislapstė ir tolimos šiaurės išvengė. Tik vienas brolis buvo labai sumuštas, nuo smūgių į galvą paraližuotas, tapo visiškai invalidu.

Velionis nepasitikėdamas Europos saugumu ir gerai pažindamas komunizmą, 1960 m. emigravo į JAV. Čia pastoviai įsikūrė ir gražiai sutvarkė savo šeimos ekonominius reikalus. Abu su žmona turėjo darbą, nusipirko vienos šeimos namuką ir dukrelei Aldonai ketino duoti aukštąjį mokslą.

Atrodo, kad nieko nestigo: saugu ir sotu, tačiau netikėta mirtis su-draskė jo širdį. Visi džiaugiai pasitiko Priskelimą, o Leonas tyliai gulėjo koplyčioje ir nejau-tė velykinio džiaugsmo. Rodos ir gamta tai ankstyvai mirčiai buvo priešinga, nes Velykose Hartforde siautė sniego audra ir maišėsi dangus su žeme.

Išaušo giedras pirmadienio rytas. Būrys drau-

J. GRAUDA

Apie Pažaislio kavinę

Kada užsieniuose buvo patirta, kad po Neringos kavinės Vilniuje bus pastatyta Pažaislio kavinė prie Kauno marių kranto, mums pavyko ilgų distancijų kabeliu susirišti su Kauno statybos ir kultūrvietimo įstaigų atsakingais pareigūnais. Dialogas buvo toks:

-- Allo, allo, ar čia Pažaislio kavinės statymo centras?

-- Privet.

-- Čia iš Amerikos, nesuprantame.

-- Atleiskite, mes galvojome, kad kalbate iš Maskvos. Tik su jais mes naudojame ilgadistancinius pasikalbėjimus.

-- Mes norime žinoti detalizuotą informaciją apie kavinės pastatymo projektą prie Kauno marių. Po kelių telefono perjungimų, gautas atsilie-pimas:

-- Čia kultryšių sektorius su užsienio lietu-viais.

Mes kukliai pakartojaime savo klausimą.

-- Taip, taip, mes įvertiname jūsų smalsumą. Projektas traukia darbo masių dėmesį. Kalbant dalykiškai, tai bus Kauno marių perlas. Neringos kavinės apdaila ir interjerai nublanks prieš Pažaislio kavinę. Biliustrados priešais prie pat vandens. Bangų teliuskavimas papildys vakarinio orkestro garsus. Bus, aišku, gausus valgiaraštis. Visi lietuviški patiekalai: barščiai, šaltibarščiai ir skilandžiai. Atneštiniai su savimi gėralai griežtai uždrausti. Tačiau vietoj bus platus jų asortimentas.

-- Bus ir programa?

-- Turime projekto pūvyje kvietimus iš užsienio saviaveiklininkų. Kelionapijai bus atmokėti iš kultūrbendravimo fondo.

-- Tai mes žinome iš draugo Paleckio pareiškimų.

-- Žinokite, kad čia jis napamelavo.

-- Tačiau, mes girdėjome, kad nevysi patenkin-ti kavinės projektu?

-- Pas mus negali būti nepatenkintų, jeigu projektas jau praėjo pro deputatus ir biudžetines komi-sijas. Tai melas.

-- Protestuoja rašytojas Grušas, ir liaudies dailininkas Galaunė, ir kiti kultūrininkai.

-- Tarybinėje demokratijoje protestai leidžiami, kodėl gi jūs stebitės? Tačiau, kada projektas priimtas, protestai tarybinėje demokratijoje reiškia tik paklydimą.

-- Palaukite. Kodėl gi paklydimą. Protestuotojai aiškiai nurodo, kad kavinės statyba toj vietoj sugadins Pažaislio architektūrinį ansamblį. Juk Pažaislio vienuolyno pastatai pripažinti sąjunginės reikšmės paminklu.

-- Pažaislio architektūrinis ansamblis visiškai nebus sugadintas. Jis tik, dalykiškai tariant, bus pakeistas.

-- Kaip gi?

-- Apylinkės pušys ir marių kranto linija liks ta pati. Tik buvusio vienuolyno pastatai, kurie nebentina gyventi, bus sugriauti, buldozerių sustumti į dailią kalvą. Ant tos kalvos išaugs stiklinių sienų kavinė. Iš čia ir atsiskleis pasakiško grožio vaizdai. Tai bus terenos architektūros pakeitimas. Mūsų siekliai nėra negyvenamų mūrų prezervacija, bet darbo masių poreikių tenkinimas. Tad, kaip matote, protestas buvo eilinis neįsigilinimas į tarybinio kultūrvietimo darbą. Aišku?

Užtrukęs pasikalbėjimą grėsė didoka sąskaita, ir mes atsakėm:

-- Taip.

-- Privet, pasakė iš kultūrvietimo tresto ir padėjo ragelį.

gų ir pažįstamų Leono palaiką iš koplyčios atlydėjo į Hartfordo lietuvių R. Katalikų bažnyčią. Čia klebonas J. Matutis, asistuojant kun. J. Rikteraičiui, už mirusiojo sielą atnašavo gedulingas šv. Mišias. Savo žodyje klebonas Leoną prisiminė, kaip gerą lietuvių, uolų parapijietį ir kataliką.

Iš bažnyčios mirusiojo palaikai buvo nulydėti į šv. Benedikto kapines Bloomfielde. Nors buvo darbo diena, bet gražus būrelis lietuvių velioniui atliko paskutinę paslaugą.

Laidotuvėse dalyvavo abu šiam krašte gyvenantys broliai: gydytojas Povilas iš New Orleano ir Bronius iš Chicagos. Pasiliko vargelio vargti žmona Stefanija ir studentė duktė Aldona, kuriai dar labai reikalingi tėvo pečiai.

Lietuvoje liko trys broliai ir dvi seserys, o Anglijoje -- kiti giminių: Rainių šeima, žmonos brolis Juozas Benetis, daug draugų ir pažįstamų.

Sudie, Leonai! Daugiau mes nesusitiksime, nebent anapus. Tebūna Tau lengva, svetinga, bet šalta šios šalies žemė. Tavo priešai iš džiaugsmo trina rankas, kad būvai priverstas šautuvą iškeisti į keleivio laz-dą, kurią visai ne laiku padėjai.

Čia negirdėsi tėviškos vyturėlių skambiųjų tralių, ir nesveikins Tavo Rainių papievių pempės.

Pravirks ežerai nesulaukę Tavo Pakrančių bangelės liguos galvutes. Nendrynai šlamės: Kur jis? Neatplaukia. Ir klykaus žuvėdros Kuronų palaukė.

WANTED AT ONCE

ELECTRICIANS

We have an immediate opening for General Maintenance Men with 8 years experience in skilled trades classification, affording a good knowledge of electricity, electronics, hydraulics, good wages and fringe benefits, apply at the Employment Office Monday thru Friday 8 to 12 and 1 to 5.

UNIVERSAL DIE CAST DIVISION

232 MONROE STREET
SALINE, MICHIGAN
(313) 429-9411

An Equal Opportunity Employer

(28-31)

CARBIDE GRINDERS

High level production people needed. 3 years shop experience and references required.

EXCELLENT WAGE OPPORTUNITY

LIBERAL FRINGE BENEFITS INCLUDE:

- 7 PAID HOLIDAYS
- INSURANCE/MAJOR MEDICAL
- HIGHER STARTING RATE
- PAID VACATION
- PENSION
- MERIT INCREASES
- PARKING

APPLY:

MASTER CARBIDE CO.

13930 STANSBURY DETROIT, MICH.
(Nr. Grand River-Schoolcraft)

(28-34)

DIE MAKERS TRYOUT BORING MILL PUNCH FINISHERS

58 HOUR WEEK

LONG PROGRAM

ACTIVE TOLL & MFG. CO.

11785 FREUD DETROIT, MICH.
(313) VA 2-8900

(22-29)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Dėl Vlodo Muloko nuomonės apie mano romaną

JURGIS GLIAUDA

Žurnalo Aidai praeitų metų gruodžio numeryje p. Vladas Mulokas paskelbė savo ilgoką nuomonę apie Liepsnos ir apmaudo asočius. Tikrai, esu labai dėkingas už tą romano peržvalgą ir mintis, kurios, ta proga pareikštos.

Nesu linkęs atsiliepti į mano raštų vertintojus, nors dažnai netgi vertintojų buvau raginamas reaguoti. Sakoma, tiesa tada blizga, kada priešingos nuomonės susikryžiuoja. Esu prisiklausęs įvairių nuomonių. Į vienas tenka ir įsiklausyti. Kitos, dažnai, rodo autorių esant nesusipažinus su elementariškais modernaus romano teorijomis bei veikalo kompozicijos praktika. Nesu ir aš bet koks to viso žinovas, nors surinkau didoką knygyną modernaus romano analizės studijų. Esu tačiau ištikinęs, kad romanas nėra utilitaristinis veiklas, paskirtas būtinai kaž ką įrodyti, kažką demaskuoti. Ir visos tos nuomonės, kad romanas turįs sukurti žmogų, demonstruoti autoriaus gyvenamos aplinkos pažinimą, yra bemaž pusšimčių metų paženklintos teorijos. Romanas yra autoriaus santykio apraška su pasauliu. Inoringa ir plati savo forma, ta apraška dabar, kaip niekad, tūrinė ir polifoninė. Todėl, greta to romano tūrio, tenka tokiu pat reikšimosi lengvatų suteikti ir romano formai. Autorius teikia savo kūrinį pasauliui savyje. Romano ašis dažnai neprivalo būti centre, kaip kad ašis turi būti rato centre. Ašies ir iš viso gali nebūti, ir bergždžiai kritikas ieškos tos ašies, kuri tradiciniame romane subalansuotų veikalo dalis, lyg tie švino gabalėliai, pritvirtinami ant balansuojamo automobilio rato. Todėl greta romano formų variantų, netenka vertinimui taikinti nekontingentes, ortodoksines formas. Šitą dėsnių kritikai dažnai apleidžia ir tai talkina jiems išsivelti į prieštaravimus savo paties dėstyme, ir kas labiausia apgailėtina, į skaitytojo klaidinimą.

Autorius organiškai įauga į formą. Asmeniškai, aš nesijaučiu patenkintas išreiškęs tezę, jeigu aš neduočiau jai polifonijos kelias kitais ekskursais į plotį. Kontrapunkto dėsnis kūrinny man ypač brangintinas. Tai visiškai ne nauja šiame žanre. Ir jeigu dargi prieš šimtą metų nepriekaištavo puristai vienalytiškumo teorijos Dostojevskiui už Didįjį Inkvizitorių ar Ivaną sapną Broliuose Karamazovuose, kodėl Sakmė apie tris mano Asočiuose yra tik "įtampa"?

Vienoje amerikiečių recenzijoje apie Ikaro Sonatą man irgi prikišo veiksmo išdėstymą trijose dimensijose. Tai galima paaiškinti tik nepakankamą recenzento susipažinimu su romano dogmos daugiasluoks-

niškumu. Kitas yra klausimas, ar pavyko tą polifoniją padaryti veikalo organiškai dalimi? Bet daugiasluoksniškumo arba polifonijos negimas nėra kritiko literatūrinės erudicijos įrodymas. Nėra visiškai esminis dalykas autoriaus sandūra su absoliučia aplinkos realybe, santykis su realiais vardais. Vardai, kad ir tebegyvenančių asmenų, tapę viešais nebėra realiai gyvais asmeninimis, bet abstraktu, kuriame susikaupia ano vardo apraška mintis. Tokio vardo paminėjimas yra tik tam tikros minties ar emocijos paminėjimas. Neturi jokios reikšmės meniškai išraiškai, kaip šiame atvejuje, ar Alfonsas Gričius yra gyvas ar ne, tolygiai ir kiekvienas tarybinės Lietuvos literatas. Mirties faktas, ar reikalaujamos laiko perspektyvos būtinumas, čia tiktaip prastas protestas prieš tik mūmyse retą reiškinį. Romanas yra autoriaus išreiškos forma, tai yra tam tikra savęs reveliacija, ir bet kokie tabu čia yra kaip ir kiek vienoje meno šakoje, tik išraiškos varžtai.

Aš visiškai nesulinkęs griebtis tai temai gvildinti detalių nuo Maurice Nadeau iki Nathalie Sarraute postulatų. Nuo Robbe-Grillet iki Cheluderode reveliacijų iš Ostende. Aš tik paminiuos tuos autorius ir gilius teoretikus tam, kad solidarizuojau su jais romano sampratoje.

Palietus tą tereną -- veiklas -- kuriame vyksta sąlytis su savo tema ir teze per formą ir veikalo balansą, negalima aplenkti ir įrankio, kuriuo santykiuama. Tai kalba ir jos paskira lastelė -- žodis. Žodis yra nuotabus minties realizavimas. Jis yra tartum minties apšvietimas. Ir ta pati sąvoka, kaip realus daiktas, įvairiai apšvietus įgyja įvairius atspindžius. Dažnai, kaip ir šiuo kartu, aš apkaltinamas būtomis ir nebūtomis nuodėmėmis, skubiai atkišęs žodį, ir, kritiko nuomone, apreiškęs kažką netaip. Tai natūralu mūsų gyvenimo sąlygose. Jammes, seniai, imame daug ką prarasti iš gyvai pulsuojančio žodžio pasaulių. Ką jau bekalbėti apie jaunuosius. Taip pat knyga išspaustuvės mašinai skubai paspartintais tempais, net pralenkiančiais normalius, amerikietiškus, leidyklos neįgali turėti taip būtinus korektorius, kurių daug

okupuotos Lietuvos leidyklose. Ir tos niekinigos, grynai techniškos kliūtys dažnai pagamina knygą su korektūrinių ir kalbinėmis klaidomis. Gerai, kad kritikai dėl to jaučiasi karinai, ir gal tai privers dirbti ne tik autorių.

Bet negalima vėl gisutikti su vertintojų pagėidavimais veikalo kalbą ir paskirą žodį paverti standartizuotais savo kasdienybėje atremtais žodžiais. Autorius eina sunkų kelią. Žodis yra sunkiai atrandama vertybė. Mes esame Joyce ir Celine pastangų liudininkais. Jie sukūrė žodžius, neatrandamus žodynuose. Aš noriu suteikti mirties smūgikasdienybės kalbai, tarė Louis - Ferdinand Celine savo nepakartojamame Voyage au bout de la Nuit. Ką tik pasirodžiusi L. Andriekaus poezijos knyga sklidina žodžių ieškojimo. Pagaliau prieš kelias dienas suskambėjo Maceinos atradimas: sukasdienėjimas. O aš teatradau tik "kačiukų dystę" ir už tai mane bura ir Aidai ir Pergalė!

Man dar prikiša, kad žodžiams aš teikiąs kitas prasmes, kad tie žodžiai kuriuos (ypač veiksmo žodžiai) reikiąs, kitas, kasdienybės sankcijuos reikiąs. Štai žodis "kriokti". Argi gali kolūkio pirmininkas "su kriokti". Esą, jis tegaliąs tik garsiai šaukti. Vienok vos smalsiai žvilgtelėjęs "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną" randame, kad kriokti ir reikiąs garsiai šaukti. Bet, mano nuomone ir gyvenime patirtimi, kriokti dar reikiąs girgžliai tarti. Man dar prikišama, kad žmonės negali kurdakinti, bet tik kalbėti. Kad pavargę kolūkiečiai negali šlepsenti, bet tik neskubėdami eiti. Kad negali būti išgaisiusios, kad negalima ištarti burnos dundėję mitinge, kad idėja negali tapti našiu pašaru, nes pašarą ēda tik gyvuliai... Tų priekaištų susidarė puslapis pavarčius apie pildomą dar tomeli. Tačiau į savo daugiasluoksniškumo ir polifonijos schemą aš to tomelio, deja, neįjungsiu. Aš įsiti kinusiuosiu savo teze, išmetu tą tomelį į krepšį. Aš juntu sarkazmą, kada idėją vadinu našiu pašaru tolesnei akcijai. Man tam tikru atveju, žmonės kudakins ir burnos dundės mitinguose, ir kolūkio pirmininkas sukrioks per visą raštinę, ir vaizduotėje pagyvėjusios patalpos grąsinas žmonėms įžengti vidun... Pagaliau ta masė sovietinių naujadarų ir terminų! Jie visi paimti iš sovietinės spaudos. Kas tik nežino: rajkomo, partelės, proforgo...? Kas nežino ten darbadienio, kultšvietimo, kinokorespondento? Ir kaip mes mažai visa tai, pasirodo, žinome, kad šimtai mano būtinų kolorito žodžių atsidūrė po klausimo ženklų.

Ir giljotinos denis, autentiškas vertimas iš (Nukelta į 6 psl.)

Maestro Vytautas Marijošius (viduryje) Lietuvių Radio Forume atsako į telefoninius klausimus. Telefonu klausimus priima forumo vedėjas inž. A. Rudis ir Marija Rudienė. Pokalbyje dalyvavo Lietuvos general. konsulas dr. Petras Daužvardis ir kun. J. Kubilius, SJ. A. Vengrio nuotrauka

VYTAUTAS MARIJOŠIUS LIETUVIŲ RADIO FORUME

JURGIS JANUŠAITIS

Chicagoje jau du metai kaip sėkmingai veikia Antano ir Marijos Rudžių išlaikomas ir vadovaujamas Lietuvių Radio Forumas. Šią instituciją jie įsteigė tam, kad kiekvieną šeštadienį galėtų lietuvių visuomenę supažindinti su lietuvių kultūrinio, visuomeninio ir politinio gyvenimo, kad forume galėtų pasireikšti mūsų visuomenininkai, pasisakydami aktualiais klausimais, prabilti menininkai, jaunimo atstovai, organizacijos ir t.t. O taip pat dažnai girdime kalbant amerikiečių politikus ar iškilnesnius žmones, kurie dažnai prisimena ir lietuviškuosius reikalus.

Taigi šis Lietuvių Radio Forumas atlieka nemažą kultūrinį ir visuomeninį darbą lietuvių išeivijai. Čia tenka pridėti, kad šio forumo išlaikymo našta neša patys Antanas ir Marija Rudžiai.

Šeštadieniais čia į jų namus susirenka nemažas skaičius kviestinių žmonių, kurie dalyvauja aktyviai programos išpildyme, ar diskusijose ar šiaip kaip svečiai. Tokiu bendravimu tenka pasigerėti ir ponų Rudžių pastangas teigiamai vertinti.

Šia proga norėčiau prisiminti šių metų balandžio mėn. 4 dienos Lietuvių Forumo valandėlę, kurioje šauniai buvo pagerbtas maestro Vytautas Marijošius, šiuo metu intensyviai bedirbąs su Chicago Lietuvos Operos kolektyvu "Likimo Galia" pastatyme.

Į šį pagerbimą buvo pakviesta Lietuvos Operos solistai: Stasys Baras, V. Baltrušaitis, Roma Mastienė, glaudžiai su Opera suaugę Vytautas Radžius, V.M. Momkai, Mačiukevičiai, Radžiai, Sprindžiai, Algirdas Brazis. Į pagerbimą atvyko Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis ir po nia, kun. J. Kubilius SJ, visuomenininkų, spaudos žmonių ir daug kitų, viso per 60 asmenų.

Po trumpų pokalbių nusileidžiame į Lietuvių Forumo studiją. Gerai įrengta. Prie aparatų ausinėmis apsišarvavęs jaunas technikas Marius Kasniūnas, viską žinantis, kaip reikia transliacijos vesti. Prie apvalaus stalo sėdi A. ir M.

JURGIS JANUŠAITIS

Rudžiai -- programos moderatoriai ir vedėjai. kun. J. Kubilius SJ ir maestro Vytautas Marijošius. Pastabas knygutėn žymisi didelis Lietuvių Operos bičiulis Vladas Ramojus. Gi nuolatinis programų vedėjas Vytautas Kasniūnas šįsyki vieši svečių tarpe, stebėdamas pokalbio eigą.

Pokalbį pradedant, svečio maestro Vytauto Marijošiaus garbei išplokštelės aidi "Likimo Galios" uvertiūra.

Po to maestro apibėrimas A.M. Rudžių paruoštais klausimais, jie visi būdingi, aktualūs, liečią paties maestro nuėitą muzikos pasaulyje kelią, bei įvairias galimybes iškuriant čia Amerikoje.

Į visus klausimus maestro atsako sumaniai ir vikriai. Jis pažymi, kad Amerikoje besikurdamas sutiko New Britain vietos parapijos klebono ir lietuvių didelį prielankumą, kad greitai buvo pastebėtas Hartfordo universiteto, kaip muzikas, kad po to turėjo perėiti įvairių egzaminų ugnį, įrodyti savo sugebėjimus ir tik darbais įrodę, pasiekė šiame universitete aukštą postą.

Maestro įvairių klausimų sukūryje prisiminė neprikli. Lietuvos operų kelią, sunkoką muzikų dalią šiame krašte, mažoką dėmesį muzikos studijoms ir stoką studentų, studijuojančių muziką. Šiltai prisiminė ir tas dienas, kada Čekoslovakijos prezidentas Benešas įlapdovanojo už gražių ir nuoširdžių santykių tarp abiejų kraštų išvystumą ir jų palaikymą per meną.

Nuoširdžiai vertino ir išeivijoje iškilusius mū-

sų solistus -- Stasį Barą, Daną Stankaitę, Joną Vaznelį, Romą Mastienę ir kitur kitus solistus gražiai besireiškiančius ir pasiekusius dainavimo karjeroje pasigėrėtinų rezultatų.

Paryškino ir kokią vietą lietuviškoji kūryba užima kitų tautų kūrybos tarpe. Pripažino, kad šioje srityje tepasiektamazokai, kiek daugiau pavyko prasiveržti muzikams A. Kučiūnui, Dariusiui Lapinskui ir dar vienam kitam.

Apie artėjančius "Likimo Galios" operos spektaklius pareiškė, kad Lietuvių Operos žmonės dirba nuoširdžiai, ieškoma visko, kas užtikrintų operos pasisekimą ir netrukus plačioji visuomenė būsianti teisėja, ar tie Operos troškimai bus išsipildę, pavykę.

"Likimo Galios" operos spektaklių chichagiskiai su dideliu dėmesiu laukia, nes jos beveik niekam netekę anksčiau girdėti. O ir maestro Vytauto Marijošiaus asmuo domina plačiąją lietuvių visuomenę.

Šioje operoje daug solo partijų duetų ir chorams dėkingų progų pasireikšti.

Pokalbis praėjo gyvai. Pokalbio klausėsi plačioji Chicago lietuvių visuomenė ir gausiai su sirinkę A.M. Rudžių namuose svečiai. Pasveikinimo žodį tarė ir generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis pasigėrėdamas Vytauto Marijošiaus įnašu ir į Lietuvių Operos gyvenimą.

Po to dar ilgokai svečiai, A.M. Rudžių nuoširdžiai globojami, vaišinosi ir dalinosi muzikinio ir kultūrinio gyvenimo mintimis.

Po įtempto darbo smagu pabuvoti bičiulių tarpe: maestro Vytautas Marijošius su Lietuvių Operos dalyviais Lietuvių Radio Forume dalinasi "Likimo Galios" pastatymo rūpesčiais ir džiaugsmiais. Iš kairės: inž. A. Rudis, Vytautas Radžius, Lietuvių Operos pradininkas Vl. Baltrušaitis, Vacys Momkus, Margarita Momkienė, "Likimo Galios" dirigentas maestro Vytautas Marijošius ir solistas Algirdas Brazis. A. Vengrio nuotrauka

DĖL VLADO MULOKO NUOMONĖS APIE MANO ROMANĄ...

(Atkelta iš 5 psl.)

Bialiko teksto, išvirto problematišku, siūlomų vertinių po giljotinos dalgiu. Giljotinos podmost (rus.) placha (denis, lentos) aš neišduosiu į tą poziciją, kada žmogus gali po giljotinos kirviu (siūloma net dalgis naudoti). Tas momentas, kada nusmerktasis sustoja ant denio, yra skirtingas nuo momento, kad jis laukia budelio paleisto iš priekabos kirvio.

Vejami barbarizmai ir hibridai ar neatrodo pastanga, ypač asmenišką posakį veikale, padaryti perdėm lietuviškai grynai. Ir dažnai lūpose asmens, kuris tuo nesirūpina. Juo labiau čia, lūpose jauno komjaunio, kuris iš vaikystės "išsivino" visą savo aplinkos žodyną? Ar mes jau norime dirbtelėti į tą palaimintą laikmetį, kada buvo netoleruojamas žodis "karvė"?

Juk, kartais žodžių tvarkos sukeitimas sakinje atrodo netaisyklinas, keistas, bet būtinas vienam atvejui, ne kitam. Čia nėra standarto. Čia yra tik autoriaus rizika, su kuria jis atsiliepią į padėties gelbėjimą. Laimė, kada susiranda visus patenkinamus, vaizdingi sakiniai. Bet didesnis laimėjimas, kada sakiniai gimsta tikri. Tikras sakinytis, šian dieną gal keistas savo sukeista žodžių prasme, rytojų bus savas ir net nepastebimas kalboje. Savo laiku (iš rusų liter. padavimų) Pisarevas rėkė: prilaikykite tą karininkėlių, jo rusų kalba turi prancūzų kalbos pasakius. Tai buvo L. Tolstojaus kritika.

Visas veikalo pasaulis dažnai yra pašėlęs, dažnam atstumtinis, nepriimtinas pasaulis. Romanas, kaip patalpos, reikalauja įeiti, ir sutikti su šeimininko savy-

bėmis. Tik pakelės motelių kambariai yra vienodai švarūs, vienodai patogūs, ir žudančiai monotoniški. Dažnas mūsų rašytojų greičiau pasikartų, kaip kad rašytojų lygiai taip, kaip, sakysim, mūsų pranokėjai, Putinas ar Krėvė. Kada žmogus yra ugnies linijoje fronte, jis nesvajoja apie motelio kambariopatogumą.

Pirmasis mano vertinimas buvo lietuvių kalbos mokytojas anais palaimintais metais. Aš parašiau pavasario tema: saulė linksmai juokiasi baloj. Už tat aš gavau užtarnautą kalbos grynintojo pastabą: saulė nėra žmogus, kad juokytųsi. Ir kaip saulė gali pakliūti į balą?

Mano nuomone geras ir nuoširdus amerikiečių kritikas John Braine (nuoširdus dėlto, kad neiškritikų išmanymo ne ribotumą) pasakė: kritikai, kaip enuchai. Jie žino kaip, bet negali. Jie dedasi žiną apie literatūrą daugiau kaip autoriai. Jie gali kurti arba daužyti reputaciją. Jie net gali skirstyti mus į rimtus autorius ir į linke-

NEUŽMIRŠKIM KULTŪRINIO DARŽELIO

Vartau Lietuvių Kultūrinio Darželio 1938 m. parengimo programą. Jau pageltusi ir gerokai apsitrynusi. Tačiau iš jos dvelkia kilni praeitis, darbas ir meilė savo kraštui Amerikos lietuvių. Jie užsibrėžė įamžinti Lietuvos vardą Clevelande ir to atsiekė, įsteigdami Lietuvių Kultūrinį Darželį. Tas pareikalavo iš jų daug ištvermės, pasišventimo ir vieningo darbo. Šie žmonės buvo taurūs lietuvių ir lietuvių, savo gimto krašto mylėtojai: Kazys Karpius, Juozas Sadauskas, Ona Michelevičienė, Pijus Žiūrys, Izidorius Samas, J.

mintojus. Braine pakartoja poeto Yeats posmą, kurį aš duodu palaidoje formoje:

"vos tik vidunaktis ap temdo orą; eunuchai stebisi pro tvorą; kaip Don Juanas įžengia tarp gatvės mūrų; ir siekia meilės avantiūrų..."

Miščikai, Rapolas Šukys ir kiti.

Kai kurių, šių patriotų lietuvių, mūsų tarpe jau nėra, tačiau jų nepakeitė čia vėliau atvažiuosieji lietuviai. Nutilo lietuviškuose darželiuose dainos ir ten dabar nyku. Ten stovi mūsų Tautos Patriarchas Dr. Jonas Basanavičius, Dr. Vincas Kudirka ir poetas Maironis. Lietuviškų veidų jie nebemato, aplink juos vaikšto svetimi, juodi veidai. Gal ir samanomis jau apaugę, ir to nežinome, nes niekad jų neaplinkome.

Todėl raginu dabar visus Clevelando lietuvius nepamiršti savo kultūrinių darželių. Jeigu tik bus noras, visas kliūtis nugalėsime. Eikime, lan-kykime Kudirką, Basanavičių ir Maironį, gal jie įkvėps mums naujų minčių, tėvynės ir artimo meilės ir vienybės, kuriuos mums taip trūksta.

Palaikykime Lietuvių kultūrinių darželių sąjungą istodami į ją nariais,

(1 doleris metams) ir ateidami į jų ruošiamą vakarienę š.m. balandžio 22 dieną.

R. Premeneckienė,
Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos narė.

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIŲ

Mes siūsiame Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokit \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIŲ.

Skambinkit ar ateiokit pilnom amulmenom nemokamo patarnavimo!

State Savings

AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

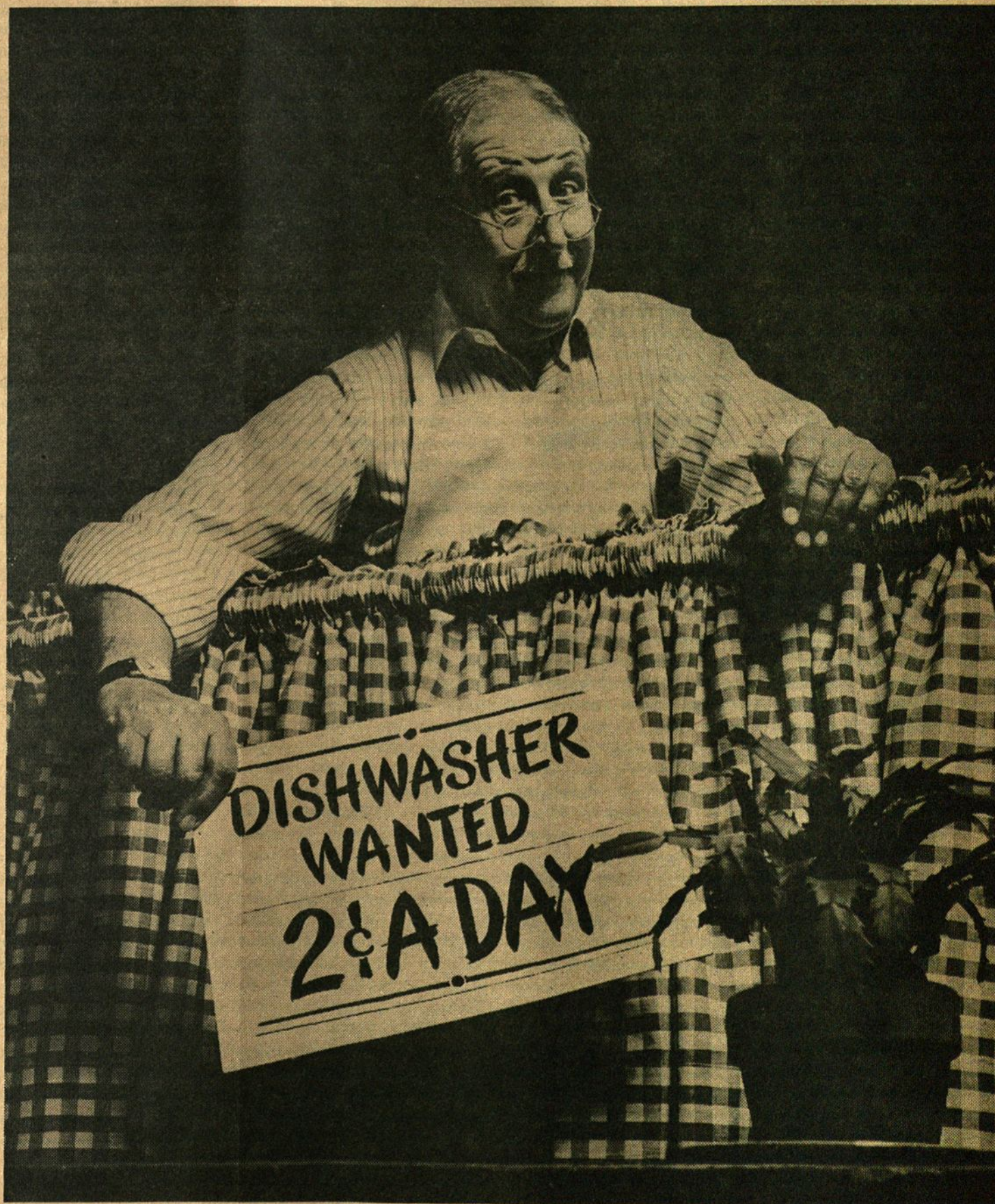
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

Cleveland, Ohio

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Su šios dienos pragyvenimo kaina taip aukštai kaip yra tokia iškaba nebūtų galima. Daugumas dalykų kuriuos perkate ir naudojate kainuoja daug daugiau. Pigus ir geras pirkinys šiandien yra retas dalykas.

Todėl naudojimas jūsų elektrinio dishwasher — kuris iš tikrųjų atlieka tą darbą už 2 centus per dieną, yra tikrai geras pirkinys.

Iš tikrųjų yra daugiau elektriškų pigių ir gerų pirkinių kaip džiovintuvai, plytos, telefonai, TV ir tuzinai kitų. Kiekvieno naudojimas kainuoja tik centus į dieną.

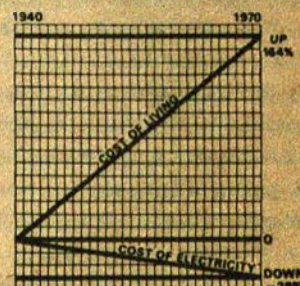
Kaip gali elektra atsilaisyti nepasiduodama

kylančiom kainom. Iš tikrųjų tai prasideda su jumis. Jūs atradote jų daugiau (tik pažiūrėkit aplinkui kiek jūs naudojate dabar).

Su elektra, kuo daugiau mes galime pagaminti, tuo daugiau galime pristatyti ir tai padeda sumažinti kainos vidurkį.

Taigi, kol pragyvenimo kaina pakilo daugiau negu dvigubai nuo 1940 m., vidurkis elektros vienetų kainos, naudojamos namuose, tikrumoje sumažėjo 28%.

Jeigu jūsų elektros sąskaita šiandien yra aukštesnė, pagalvokite kiek daug daugiau naudojate geru ir pigiu pirkinium.

Elektra dar niekad nebuvo toks geras ir pigus pirkinys.

The ILLUMINATING Company
An Investor-Owned Company Serving The Best Location in the Nation

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS KONCERTAS

Balandžio 19 d., 3 val. po pietų Naujos parapijos salėje įvyks koncertas. Koncerto programoje dalyvaus muziko Alf. Mikulskio vadovaujamas abiejų Clevelando Litanistinių Mokyklų choras, veikias šv. Kazimiero lituanistinė mokykla; O. Mikulskienės vadovaujamas vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos kanklių orkestras, kurį sudaro abiejų mokyklų mokiniai; J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko vadovaujama šv. Kazimiero mokyklos tautinių šokių grupė — Šoktinis ir mokinių baletinis atkrobatinis adagio (išpildys Ingrida ir Romas Andriušaičiai).

Po programos mokinių tėvų parengti užkandžiai.

Bilietai gaunami pas Tėvų Komiteto narius: V. Miškinis (tel. 486-8517), D. Staniškis (531-8496), H. Belzinskas (531-4607), I. Kijauskienė (486-9670), Irena Rydelienė (731-1182), St. Urbanavičienė (481-0648) ir J. Juodišius (531-4997). Taip pat koncerto ir loterijos bilietai yra parduvinėjami Patria ir Baltic krautuvėse. Visi mokyklos

bičiuliai ir svečiai prašomi ateiti pasigėrėti programa. Pelnas skiriamas šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos išlaikymui.

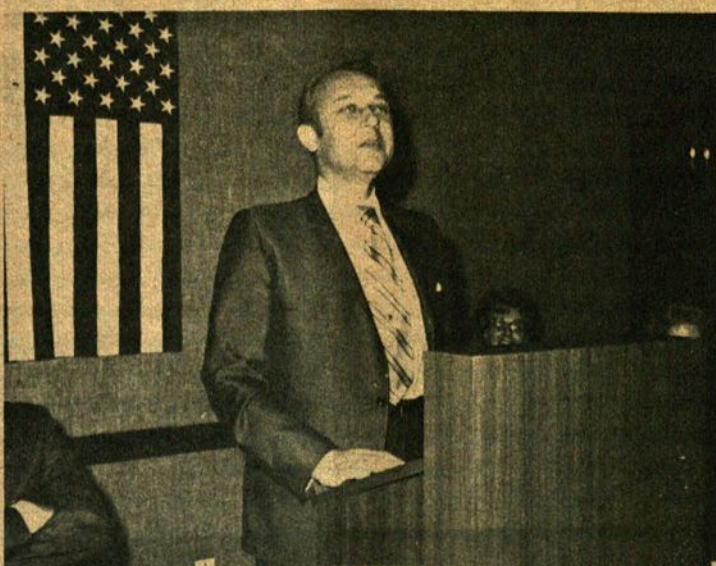
• Kun. Balys Ivanauskas, šv. Jurgio parapijos klebonas Clevelande, Grandinėlės kelionės į Pietų Ameriką, išlaidų padengimui paaukojo \$150.00.

BALIAUS DALYVIAMS

Kultūrinių Darželių Federacijos banketo programa naujos parapijos salėje balandžio 22 d., trečiadienį, kur dalyvaus apie 20 tautybių svečių, bus praves-ta priimta oficialia angliška kalba; lietuvišką programos dalį svečiams palinksinti praves Grandinėlė parinktais lietuviškais šokiais.

Vietos visos jau išpirtos kiek lietuviams buvo numatyta, o lietuvių bus bene tiek kiek visas kitas tautybes su dėjus į vieną. Rusai nesimaišys, kadangi jokio rusiško darželio nėra.

Kurie bilietus užsisakė telefonu, atvykit į salę prieš 7 valandą užsimokėti ir atsiimti savo bilietus. Lietuvių bilietus prie įėjimo žiūrės Marė Trainauskaitė. Svečius pasitiks ir į stalus išvedžios lietuviškos tautiniai rūbai; kitų tautų svečiams pasitikti veiks jų moterys. Stalai bus pa-

Dr. Vytautas Bieliauskas, skaitęs Ohio Lietuvių Gydytojų suvažiavime paskaitą tema "Tarpai ir tarpekiai mūsų šeimose".

ĮDOMI PASKAITA GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIME

Balandžio 11 dieną Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija turėjo susi-

skirti iš anksto, taigi dėl stalų nebandyt varžytis.

Atrodo, kad dėl įvairių draugingų tautybių mišinio vakaras bus labai įvairus ir linksmas. Prieš vakarienę veiks bufetas.

Scenoje bus išstatytos darželius turinčių tautų vėliavos.

K.S. Karpius, Rita Premeneckienė, J. Sadauskas.

rinkimą. Oficialią šio susirinkimo eigą labai pavairino Cincinnati Xavier Universiteto Psichologijos katedros vedėjas prof. dr. Vytautas Bieliauskas, skaitydamas paskaitą apie šeimų problemas. Šią paskaitą jis pavadino "Tarpai ir tarpekiai mūsų šeimose".

Prelegento nuomone, šeima kaip vienetis istorijos eigoje išliko nepakitęs, bet šeimos narių santykiai pačioje šeimoje laikui bėgant keitėsi ir derinosi prie laiko reikalavimų. Jis savo kalboje nagrinėjo dabartinių laikų šeimos problemas, bei šių dienų šeimos nesugyvenimo priežastis.

Nesugyvenimas šeimoje veda prie skyrybų, kurios Jungtinėse Amerikos Valstybėse gausėja ir šiuo metu jų skaičius statistiškai yra pasiekęs apie 25% visų vedybų.

Viena iš tokių šeimos nesugyvenimo priežasčių, dr. Bieliauskas žodžiais yra ta, kad šeimoje būna ne viena, bet dvi "galvos". Dviejų galvų šeima nėra efektinga. To kioje šeimoje tarp vyro ir žmonos prasideda varžybos, kuris vyraus? Kita nesugyvenimo priežastis -- tai stoka kooperavimo tarp vedusiųjų. Tuo tarpu respektas vieno kitam, pasidalinimas mintimis, nuomonėmis, pergyvenimais, yra tiltai, kurie mažina ir jungia tarpus bei tarpeklus šeimoje.

Dr. V. Bieliauskas savo išsamioj kalboj palietė ir kitas problemas, liečiančias priaugantį jaunimą, jo auklėjimą dvilypėj kultūroje (lietuviškoj-amerikoniškoj), bei mišrias šeimas. Paskaita buvo itin įdomi, su

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba suvažiavime pasitarimo metu. Sėdi iš kairės: dr. A. Čepulis, pirm. dr. Ed. Drukteinis, dr. J. Skrinska, dr. R. Gineitis, dr. D. Degesys.

R. Degesienė kalbasi su viešnia iš Cincinnati D. Bieliauskienė.

R. Degesienė, dr. R. Gineitis, V. Adams-Adomavičienė, dr. V. Ramanauskas ir dr. Ed. Drukteinis.

silaukė daug diskusijų ir paklausimų. Būtų tikrai naudinga platesnei visuo menei su ja susipažinti. Prelegentas, paprašius, žadėjo šios kalbos santrauką duoti Dirvai.

(rd)

me balandžio 27 d. Clevelando Public Auditorium. Tai bus 45-tas Met operos sezonas Clevelande. Atidarymas sezono įvyks su "Pagliacci" ir "Cavalleria Rusticana" operomis.

• Tadeusz Kerner duos Chopin piano recitalį balandžio 18 d., 8 val. vak. Allen Memorial Auditorium, 11000 Euclid Ave. T. Kerner, gimęs Varšuvoje, koncertavęs visame pasaulyje, Clevelande kviečiamas A. K. Veteranų klubo. Bilietai po 3 dol. gaunami Higbee's muzikos centre, o taip pat All Travel Service biure 6964 Broadway.

• Frank J. Pokorny, Cuyahoga County Commissioner, sutiko vadovauti tautinių grupių komitetui remti Howard Metzenbaum į senatorius.

• L.B. Ohio Apygardos Jaunimo Sekcija rugsėjo 12 d. Pick Carter viešbutyje ruošia antrą abiturientų pristatymo balių lietuvių visuomenei.

Programoje bus statomi režisieriaus Petro Maželio paruošti scenos vaidžiai.

Šiemet baigiantieji gimnazijas (aukšt. mokyklas) abiturientai prašomi užsiregistruoti pas dr. A. Butkų telef. 932-9944.

M A L E

MACHINISTS EXPERIENCED PREFERRED ON MILLS & LATHES

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. 50 + hour work week. Fringe benefits.

WECO MACHINE PRODUCTS
10001 MEECH AVE.
CLEVELAND, OHIO

(29-35)

Šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupė ŠOKTINIS, dalyvauja mokyklos koncerte. I-je eilėje iš kairės: Rita Balytė, Ingrida Šamatauskaitė, grupės vadovai Mindaugas Leknickas ir Jolita Kavaliūnaitė, Audra Petrulytė, Loreta Nykštėnaitė; II-je: Irena Bakūnaitė, Danutė Žemaitytė, Vilija Nasvytytė, Dalia Rydelytė, Rūta Ramonytė, Valė Čiuprinskaitė; III-je: Ilona Čiuberkytė, Saulė Kazėnaitė, Aušra Kaminskaitė, Irena Janulevičiūtė, Roma Balytė, Marytė Ežerskytė, Danutė Miškinytė; IV-je: Rimvydas Petkus, Algis Gudėnas, Ričardas Ramonis, Algis Navickas, akordeonistas Šarūnas Stempūzis, Vidas Klimaitis, Gediminas Puškorius, Juozas Ežerskis, Romas Strimaitis.

J. Vyšniočio nuotrauka

ENJOY SATURDAY BANKING AT Society NATIONAL BANK

Jūsų apylinkės Society National Banko skyriai atidaryti šeštadieniais nuo 9:30 v. ryto iki 12:30 v. p. p. Skyriai atliks šeštadieniais visas bankines operacijas kaip ir kitomis savaitės dienomis. Džiaukitės šeštadienio banko patarnavimais. Atidarykit saskaitą šiandien per Clevelando bankų lyderį Society National Bank.

APYLINKĖS SKYRIAI ATIDARYTI ŠEŠTADIENIAIS 9:30 V. RYTO IKI 12:30 V. P. P.

(There will be no change in the office hours of our downtown offices at 1001 Euclid Avenue and 127 Public Square)

Member F.D.I.C.

Deposits Insured To \$20,000

TICKETS NOW ON SALE!

METROPOLITAN OPERA

APRIL 27 THRU MAY 2 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM
Apr. 27, Eve: CAVALLERIA RUSTICANA and PAGLIACCI
Apr. 28, Eve: LA TRAVIATA
Apr. 29, Eve: TOSCA
Apr. 30, Eve: ANDREA CHENIER
May 1, Eve: NORMA
May 2, Mat: THE MAGIC FLUTE
May 2, Eve: LUCIA DI LAMMERMOOR
PRICES: \$2.50, \$3.50, \$4.50, \$5.50, \$6.50, \$7, \$9, \$10, \$11, \$15 (No Tax)
Tickets Available for All Operas—Not All Prices for Some Operas.
BOX OFFICE: Broadview Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave.—Phone 621-8897
Open 9:30 A.M.-5:30 P.M. Librettos on Sale Knabe Piano Used Exclusively

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankytis arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114
TELEF. 621-6036

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŠAULIŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

JAV ir Kanados Šaulių Sąjungos atstovų visuotinis suvažiavimas įvyksta balandžio 25-26 d.d., Detroite, Lietuvių Namuose.

Suvažiavimo globos komitetą sudaro: Leonardas Šulcas, Mykolas Vitkus ir Marijonas Šnapšytys.

LŠST Centro Valdyba programą suskirstė į dvi dalis: iškilmingą ir darbą. Suvažiavime bus renkama nauja sąjungos centro valdyba ir nustatomos tolimesnės šaulių darbo gairės.

Šeštadienį, balandžio mėn. 25 d. 7 v. vakaro įvyks banketas su menine programa, kurią išpildys mūsų jaunutės labai detroitiečių mylimos meninės jėgos: pianistė Barbara Usaitė, dainininkė Irutė Vizgirdaitė, jai akompanuos Ramunė Rukštelytė, išraiškos šokio šokėja Vilija Ivnauskaitė, akordeonas Birutė Januškaitė ir tautinių šokių grupė "Pašvaistė", vadovaujama Danutės Petronienės. Meninės programos

pranešėja Irutė Sventickaitė.

Detroito Lietuvių visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti meninėje programoje ir bankete. Registruotis pasp. Vladą Paužą "Neringos" krautuvėje arba pas globos komiteto narius.

Sekmadienį, balandžio 26 d. 10:30 val. Švento Antano bažnyčioje, dalyvaujant šaulių dalinių vėliavoms bus iškilmingai Šv. Mišios už žuvusius šaulius ir visus laisvės kovotojus. Atnašaus šaulys kun. Jonas Borevičius iš Chicagos. Po pamaldų Lietuvių Namuose bus tęsiama suvažiavimo programa.

Linkėtina šaulių atstovų suvažiavimui darna ir darbingo sprendimo į pavergtos Tautos laisvės siekius, našaus darbo kultūrinėje srityje, globoti mūsų jaunimą!

A. Grinius

KLF TARYBOS POSĖDIS

Kanados Lietuvių Fondo Tarybos nariai susirinkę šių metų balandžio 4 d. To-

ronto Lietuvių Namuose iškelė, svarstė ir aptarė visą eilę su tolimesne Fondo veikla susijusių klausimų. Kas padaryta, pranešimus padarė Tarybos pirmininkas inž. Vyta. Balsys, valdybos pirmininkas dr. A. Bacevičius ir išdininkas inž. P. Lelis.

Iš pranešimų išryškėjo pastangos ieškoti bendrų kelių su KLB. Pirmininkų susitikimai ir pasitarimai, kaip paaikškėjo, nekeičiant Lietuvių Fondo įstatų 18 paragrafo, pakreips abiejų organizacijų veiklą darnaus ir sutartinio bendradarbiavimo linkme. Dėl Fondo lėšų, kurios pagal įstatus nukreipiamos į kultūros ir labdaros reikalus, buvo svarstyta ir priimta taisyklė. Sėkmingesniai veiklos išvystymui buvo pasiūlyta Tarybos narių skaičių pakelti iki 15 asmenų.

Šiuo metu Fondo narių įnašai jau yra peržengę 60,000 dol. ribą ir turėta pelno apie 3,500 dol. Nustatytas narių verbavimo normas išpildė Otava, Sault Ste. Marie, Sudbury, Londonas — 100%, Toronto — 70%, Hamiltonas — 60% ir kiti po mažiau. Visuotinis narių suvažiavimas numatytas kvieisti rudenį Toronte. (pb)

PRANEŠIMAS

1970 m. balandžio 26 d., 2 val. p. p. B. Pakšto salėje, 2801 W. 38 St. Chicagos Lietuvių Taryba šaukia metinę konferenciją. Visos organizacijos ir klubai prašomi tą dieną konferencijon atsiųsti savo atstovus. Chicagos L. Taryba

ISEITI AR PASILIKTI...

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Philadelphiajos skyrius š. m. balandžio 25 d., 7 v. v., Lietuvių Banke ruošia simpoziumą su diskusijomis tema: "Išeiti ar pasilikti: Pažiūros už ir prieš pasilikimą tautinėse grupėse Amerikoje". Simpoziumą praves dr. Vytautas Černius, Temple Universiteto psichologijos profesorius. Rengėjai kviečia visus Philadelphiajos ir apylinkių lietuvius seminare dalyvauti.

ALIAS Philadelphiajos skyriaus naująją valdybą sudaro pirm. V. Klemas, sekr. J. Ardys ir išd. L. Jurskis.

VASARVIETEI IESKOMI TARNAUTOJAI

Cape Cod lietuvių vasarvietei vasaros sezonui ieškoma: 2 mergaitės padavinioti į stalą ir tvarkyti kambarius ir 2 moterys — virtuvės darbams.

Dėl sąlygų kreiptis raštu: Marija Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124.

KELEČIAUS PARODA BOSTONE

Dail. ir aktorius Jonas Kelečius -- Bubulis, Ant. Rūko veikale Bubulis ir Dundulis. Dail. Jono Kelečiaus tapybos darbų paroda atidaroma balandžio 18 d. vakare ALTS-gos namuose, So. Bostone, Mass. Parodą rengia ir globoja kult. subatvakariams rengti Komisija, Bostono lietuvių kviečiami parodos atidaryme dalyvauti ir ją lankyti kasdien iki balandžio 26 d. 6 val. vak.

A.A. VIKTORUI GUDAIČIUI IŠKELIAVUS

Didysis mūsų tautos dainius prel. Maironis visų mūsų neužmirštamame eilėraštyje "Varpai" taip pavaizdavo mirties dūžių garsus: "Skamba ir žvanga, gaudžia varpai, liūdną ir skaudų leisdami gaudą: vėl paviliojo auką kapiai! Diena į dieną tiek jų atranda!"

Gyvendame atbundancio pavasario nuotaikomis ir jo būsimu grožiu. Visi mes jo laukime, laukė ir a.a. V. Gudaitis, nenujausdamas, kad už jo durų slenkščio stovi negailestingoji mirtis, kuri kasdien retina mūsų taip negausų skaičių išblaškytų po platųjį pasaulį.

A.A. Viktoras Gudaitis.

Balandžio 6 d. Chicagos lietuvius pasiekė liūdna žinia, kad nuo širdies smūgio su šiuo pasauliu atsiskyrė a.a. Viktoras Gudaitis, Korp! Neo-Lithuania filesteris, L. Bendruomenės narys.

Mirtis yra taip sena, kaip ir visas mūsų pasaulis ir laikui bėgant ji aplanko kiekvieną šios žemės padarėlį. Tik tenka apgailestauti, kad kartais per anksti pasima ir netikėtai. Taip atsitiko ir su a.a. V. Gudaičiu. Dar buvo pačiame gyvenimo žydėjime, nors sveikatos stovis jo nebuvo pergeriausias. Bet dar gyvai riedėjo šiais žemiškais keliais ir sielojosi lietuviškais reikalais. Bet staigus širdies smūgis nutraukė gyvenimo siūlą ir visi planai bei gražios svajonės iškeliauvo drauge amžinybei.

Velionis V. Gudaitis gimė 1911 m. Šakių apskr. Antakalniškių km. Plokščių val. ūkininkų šeimoje. Nerūpestingas jaunystės dienas praleido savo šeimos židinyje. Baigęs

pradžios mokyklą įstojo į Šakių gimnaziją. Baigęs ją įstojo į Vytauto Didžiojo U-tą Ekonominį skyrių ir jį baigė. Dirbo Vidaus Reikalų Mjoje. Buvo sąžiningas ir pareigingas tarnautojas. Studentaudamas įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir buvo aktyvus veikėjas. Pirmos bolševikų okupacijos metu vos išvengė Sibiro tremties. 1944 m. artėjant bolševikų kariuomenei pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Pradžioje dirbo fabrike fizinių darbų o vėliau perėjo į raštinę ir iki mirties joje dirbo. A.a. Gudaitis buvo kuklaus būdo ir mažų reikalavimų.

Balandžio 8 d. 8 v.v. įvyko koplyčioje atsiviekinimo akademija, kurią suruošė Korp! Neo-Lithuania. Prie karsto visą laiką budėjo korporantai. Akademiją pradėjo fil. Rimas Šarka. Pagrindinį žodį tarė buvęs klasės draugas ir artimas bičiulis fil. Stasys Švedas. Savo žodyje priminė a.a. V. Gudaičio jaunystę, norą pasiekti aukštąjį mokslą, tarnybą savajam kraštui ir staigią mirtį, kuri išskyrė iš mūsų tarpo mielą ir taurų bičiulį. Po to kan. V. Zakarauskas sukalbėjo maldą.

Balandžio 9 d. po gedulingų pamaldų ir kan. Zakarausko pasakymo gražaus pamokslo, draugų, vienminčių ir pažįstamų automobilių apie 50 palydėtas į Šv. Kazimiero kapines, kur jo žemiškieji palaikai liko amžinam poilsui Amerikos žemėlėje.

Pasiliko dideliame nuolūdime gyv. New Yorke brolis Antanas su šeima, o Lietuvoje liko broliai Pranas, Juozas ir sersys Marija, Agota ir Liuda, kurios a.a. V. Gudaitis paremdavo siuntinėliais.

Juozas Jurevičius

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

E. Bartkus, Beverly Shores	7.00
O. Kovas, Omaha	5.00
R. Liormonas, Rochester	1.00
S. Pabrinkis, Cleveland	2.00
V. Matulionis, Cleveland	2.00
L. Barmus, Chicago	2.00
S. Jurkūnas, Chicago	5.00
J. Našlūnas, Chicago	7.00
V. Ramanauskas, Cleveland	10.00
J. Rumbaitis, Rockville	2.00
M. Kavolis, Dubuque	3.00
B. Silūnas, Chicago	2.00
S. Jazbutis, Miami Beach	10.00
J. Saladžius, Rochester	2.00
J. Kalnietis, Baltimore	2.00
P. Babickas, Worcester	5.00
V. Usas, Birmingham	2.00
I. Kučauskas, Baltimore	2.00
P. Jocius, Cleveland	2.00
T. Baltikauskas, Baltimore	2.00
K. Dulys, Baltimore	5.00
J. Pipiras, Worcester	2.00
V. Tauras, Chicago	2.00
V. Janulevičius, Cleveland	2.00
S. Šimoliūnas, Detroit	5.00
V. Venckus, Venezuela	7.00
K. Valeika, Munster	2.00
A. Sajauskas, Baltimore	2.00
B. Utenis, Boston	5.00
G. Čekas, Piscataway	8.00
V. Matas, Cleveland	3.00
A. Barčas, Bellwood	2.00
P. Kasperaitis, Rahway	2.00
B. Galinis, Dorchester	13.00
A. Dargis, Rochester	2.00
K. Butkus, Woodhaven	2.00
K. Krullikas, Richmond	2.00
E. Jarašūnas, La Mirada	5.00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

GAUNAMA DIRVOJE

TĖVISKELĖ AŠ REGIU.

Prano Imorio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Iliustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. paudė Vilties spaustuvė Clevelande. Kaina \$1.00.

Knyga labai vertinga dovana jauniems skaitytojams.

Gaunama Dirvoje, prišuntus \$1.00.

• POEZIJOS PILNATIS.

Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė. Iliustracijos A. Dociaus. 592 psl. didelio formato. Kaina \$10.00.

NURSES REGISTERED

Career opportunities offered in the following specialties:
CORONARY CARE INTENSIVE CARE
PSYCHIATRY MEDICAL-SURGICAL

NEW beginning salary for qualified nurses, \$9645.00 per year. With six years experience, \$10,253.00. Regular salary advances. Benefits include 30 day paid vacation annually; 15 days sick leave each year, may be accumulated without limit; liberal annuity plan; and optional low cost life and health insurance. Opportunity for paid educational leave and superior performance awards. Tour assignment flexible. Paid travel for interview purpose will be considered. Phone or write:

Personnel Officer

VETERANS ADMINISTRATION HOSPITAL
10701 East Boulevard Cleveland, Ohio 44106

TEL. 791-3800, Ext. 344
An Equal Opportunity Employer

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

A. A.

ONAI SILIŪNIENEI

Lietuvoje mirus, reiškiam širdingą užuojautą ve-
lionės sūnums filisteriams KAZIUI, ALEKSUI,
BRONIUI ir visiems jų artimiesiems

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjunga
New Yorke

Mielam klasės draugui

VIKTORUI GUDAIČIUI

mirus, broliui ANTANUI su šeima reiškia nuo
širdžių užuojautą

Genovaitė ir Antanas
Pustelnikai

VIKTORUI GUDAIČIUI

mirus, broli ANTANĄ su šeima ir kitus gimines
bei artimuosius jų liūdesio valandoje nuoširdžiai
užjaučia

Stasys Švedas

Lietuvių Bendruomenės Washingtono Apy-
linkės Pirmininkui

ALGIUI GURECKUI,

jo tėveliui mirus, gilią užuojautą reiškia

LB Washingtono Apylinkės
Valdyba